

SREMSKA

Godina II • Broj 13 • 12. april 2013. • cena 40 dinara

**сремске
новине****POLJOPRIVREDNA****PROLEĆNI RADOVI**

Foto: D. Čosić

VODIČ ZA POLJOPRIVREDNIKE**Kako do regresa za gorivo**

Strana 9.

U OVOM BROJUPROMENA VLASNIŠTVA
U AGRARU:**Ko su veleposednici
u Srbiji?**

Strana 5.

NUŽDA
SETVU MENJA:
**Heljda
stigla
u Srem**

Strana 6.

GIBARAC • U POSETI FARMI KOKA NOSILJA „BARBARA“**Stalna ulaganja,
postepen
napredak**

Porodica Barbara se živinarstvom bavi već 15 godina. Nekada su užgajali tovne piliće, a sada su se opredelili samo za koke nosilje. Četiri hiljade koka nosilja svaki dan u proseku snesu oko 3.700 jaja. Sva su prvo kvaliteta, a klasirana su po veličini. Cena za A klasu u veleprodaji je devet dinara, a za SS klasu deset.

Kako kaže Nenad Barbara, u ovom poslu učestvuju svi članovi porodice, njegovi otac i majka, kao i supruga Slađana. Na početku su u svom objektu radili uslužno za druge, a već desetak godina su samostrano u ovom poslu.

Strana 10.

SMS MALI OGLASI 064/1629-737

ISSN 2217-9895

tel: +381 22 639 096;

Светог Димитрија 22

"Produktna berza"AD, Novi Sad, Bulevar oslobođenja 5
Tel: 021/442-935, fax: 021/442-931, 443-457, 442-932
E-mail: nsberza@unet.rs, www.proberza.co.rs

Od 1. 4. do 5. 4. 2013.

- Pad cene pšenice
- Rast cena kukuruza i soje
- Pad cena na svetskim berzama

Uticaj roka i gustine setve na visinu prinosa kukuruza

Greške koje se učine u setvi samo se delimično mogu ispraviti, te se stoga ova agrotehnička mera, pored obrade zemljišta i đubrenja, ubraja u najznačajnije u proizvodnom procesu kukuruza

Doc. dr Dragana Latković, prof. dr Branko Marinković,
doc. dr Goran Jaćimović, prof. dr Jovan Crnobarac
Poljoprivredni fakultet Novi Sad

Hibridi nove generacije poseđuju visok genetski potencijal rodnosti, što je i potvrđeno ostvarivanjem rekordnih prinosa u vremenski povoljnim godinama. Ograničavajući faktori proizvodnje kukuruza ostali su agroekološki uslovi - pre svega količine i raspored padavina tokom vegetacionog perioda i primenjena tehnologija gajenja, gde hteli mi to priznati ili ne, još uvek veliki problem predstavlja i transfer znanja od naučnih institucija prema proizvođačima.

Tehnologija gajenja može u značajnoj meri modifikovati, u pozitivnom ili negativnom smeru nepovoljne agroekološke uslove, a do stabilne proizvodnje u kojoj ćemo imati visoke prinose možemo doći samo poštovanjem zahteva biljaka i blagovremenom i kvalitetnom primenom svih agrotehničkih mera.

Jedan od najvažnijih elemenata tehničke gajenja kukuruza je **setva**, koja ima veliki i nenadoknadi u visinu prinosa kukuruza. Greške koje se učine u setvi samo se delimično mogu ispraviti, te se stoga ova agrotehnička mera, pored obrade zemljišta i đubrenja, ubraja u najznačajnije u proizvodnom procesu kukuruza.

Vreme setve uslovljeno je biološkim osobinama i agroekološkim uslovima u određenom regionu, delimično dužinom vegetacije hibrida i namenom kukuruza (za zrno ili silažu). Setva kukuruza u našim uslovima počinje kada se temperatura ze-

mljišta na dubini setve ustali na oko 10 °C. U ravničarskim krajevima to je obično krajem prve dekade aprila. Najveće površine u ravničarskim područjima poseju se između 10. i 30. aprila, a deo površina u prvoj dekadi maja. U vremenski **povoljnim godinama** razlike u prinosima između aprilske rokove setve, kao i onih do 5. maja, najčešće nisu značajne. Međutim, u **sušnjim godinama** u ranijim rokovima setve postižu se najviši prinosi, a prinos ostvaren setvom sredinom maja bude i za 0.8 - 0.9 tha⁻¹ manji. Jedan deo proizvođača izbegava setvu u prvoj

Setva je kompleksna agrotehnička mera jer se sastoji od više elemenata - vremena, gustine i dubine setve

dekadi aprila, jer je period od setve do nicanja produžen, usled čega je sema duže izloženo napadu zemljisnih štetočina i patogena, što može dovesti do proređivanja sklopa. Drugi **nedostatak rane setve** je eventualno oštećenje od kasnih prolećnih mrazova. Međutim, rana setva ima i niz **prednosti**. U ranijoj setvi u slučaju prosečnih ili povoljnijih godina je nešto ranije i nicanje, metličanje, pa i sviljanje. Kukuruz koji ranije svila, pre dozревa, a ispuštanje vode iz zrna je brže, jer sazrevanje teče u topljem periodu

Provera dubine setve (Foto: D.Ćosić)

godine. Ranije ponikao kukuruz po pravilu dobro razvija korenov sistem do letnjih suša, pa ih bolje toleriše, tj. delimično izbegava.

Gustina setve se menjala tokom poslednjih trideset godina, sa tendencijom povećanja broja biljaka po hektaru. Tome je doprinela pojava novih hibrida, koji su podnosiši gušći sklop pre svega zbog promenjene arhitekture same biljke (veća čvrstoća donjih internodija stabla i erektofilan položaj lista). Broj biljaka se povećao od 35.000-40.000 početkom sedamdesetih godina, na 55.000-65.000 sredinom osamdesetih. Međutim, treba imati u vidu da gustina sklopa zavisi od hibrida, ali i plodnosti zemljišta te očekivane količine i rasporeda padavina tokom vegetacije kukuruza.

Na plodnijim zemljištima, boljem kapacitetu za vodu, kao i onim područjima gde ima više padavina u toku vegetacije, može se sejati gušće i obrnuto, u sušnjim rejonima, kao i na manje plodnim zemljištima setvu treba obaviti redje. U uslovima navodnjavanja setva se takođe obavlja gušće.

Na osnovu naših istraživanja, **zimske padavine, raspored azota po profilu zemljišta u proleće i gustina setve dominantno utiču na prinos kukuruza**. Kada raspored azota u proleće po dubini profila nije pravilan, odnosno kada se veća količina nalazi u površinskom sloju, a predsetveno đubrenje kukuruza bude pojačano (veća količina od optimalnih), to će uticati na pojačanu bujnost biljaka. Takođe, korenov si-

stem biljaka kukuruza ostaće u plićem površinskom sloju. Pojačana bujnost biljaka podrazumeva veću lisnu površinu, koja neracionalno troši vodu iz zimskog perioda. U takvim slučajevima dominantan uticaj na visinu prinosa imaju vegetacijske padavine kojih u našim agroekološkim uslovima nema dovoljno. Slabije razvijen korenov sistem (plitak), prevelika bujnost biljaka (pojačana transpiracija) i nedostatak padavina u toku vegetacije, naročito u tri letnja meseca (VI-VIII), utiče na značajnije smanjenje prinosa. Ukoliko je nedostatak padavina veći prinos može biti značajno smanjen (kao što je bio slučaj u protekloj 2012. godini). Kada je distribucija azota po profilu pravilna (veći deo nalazi se u slojevima od 60 do 120 cm), tada se korenov sistem spušta dublje u zemljište, koristi vodu i iz dubljih slojeva, pa suša nema toliko štetnih efekata.

Preporuka proizvođačima je da u slučaju kada su zimske padavine niske, optimalnu gustinu za određeni hibrid treba smanjiti od 5 do 10%, a ako je i raspored mineralnog azota loš, tada se optimalna gustina smanjuje od 10 do 20% u odnosu na preporučenu za dati hibrid. Pri optimalnim zimskim padavinama i dobrom rasporedu azota po profilu, optimalna gustina setve se pomera ka preporučenoj za dati hibrid.

U pogledu dubine setve, takođe treba pratiti stanje vlažnosti zemljišta. U uslovima sušnog aprila, setvu treba obaviti na nešto veću dubinu (6-7 cm), dok u uslovima optimalne vlažnosti i povoljnih temperaturnih uslova ona može biti i nešto plića od uobičajene, kako bi se favorizovalo brže klijanje i ujednačeno nicanje useva.

AKTUELNO NA SREMSKIH POLJIMA

NEIZVESNO OSTVARENJE SETVENIH PLANOVА

Setva u znaku kiše

Optimalni rokovi polako izmiču, sada se više priča o tome da li ćemo uopšte sejati ili ne - kaže Đuro Paić, savetodavac u PSS "Ruma"

Imajući u vidu klimatske uslove, odnosno činjenicu da je mart obeležen snegom, a dobar deo aprila kišom, sada se već može zaključiti da će ovogodišnju setvu, pored svih problema vezanih za visoke cene nafta, semena, đubriva i zaštitnih sredstava, karakterisati učestale padavine i prolongiranje gotovo svih optimalnih rokova.

Kada je reč o setvenim planovima na terenu koji savetodavnim aktivnostima pokriva Poljoprivredno-stručna služba "Ruma", a to su opštine Ruma, Irig i Indija, može se reći da su oni već sada pod velikim znakom pitanja, u

pogledu buduće zastupljenosti pojedinih kultura. Kukuruz, kao najpopularnija kultura za ovo područje, planiran je na 36 hiljada hektara: u rumskoj opštini 18 hiljada, iriškoj tri i indijskoj 15 hiljada hektara.

Šećerna repa, prema setvenom planu, treba da se zaseje na 3.130 hektara: u Rumi 1.350, Indiji oko 1.700 hektara, nešto malo u Irigu. Soja bi trebalo da zauzme površinu od 5.300 hektara, 2.480 hektara se odnosi na Rumu, 700 na Irig, oko dve hiljade hektara na Indiju.

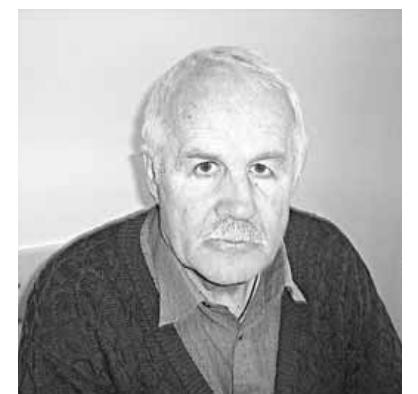
Prema anketama koje su sprovedene uoči setve, suncokret bi mogao biti

zastupljen na oko četiri hiljade hektara - po hiljadu hektara u Rumi i Irigu, a dve hiljade u Indiji. Slično je i sa povrćem, planirano je na 4.600 hektara, tri hiljade hektara se odnosi na Rumu, hiljadu na Indiju, a 600 hektara na Irig.

Međutim, to su za sada samo planovi.

- U martu je palo 115 litara kiše po kvadratnom metru, padavine će očigledno obeležiti i dobar deo aprila, dakle, nije se moglo raditi u polju. Krenulo se sa setvom šećerne repe, i kukuruza na malim površinama, ali se ubrzo stalo. U toku su predsetvene

pripreme za setvu na površinama koje su na višim nadmorskim visinama, reč je o rasturanju mineralnog đubriva. Sada je priča o optimalnim setvenim rokovima relativna stvar, više se priča o tome da li ćemo uopšte posejati nešto, ili ne. Zna se da su rokovi za setvu bitni, kasnija setva znači uvek manji prinos, ali svi ti rokovi polako izmiču. Kukuruz treba da se zaseje do kraja aprila, šećernoj repi krajnji rok je bio 10. april. Slično je i sa povrćem, prolećni luk, krompir i grašak već su morali biti posejani. Za papriku i paradajz ima vremena, oni se seju u maju, kad prođe opasnost od mraza - kaže

Đuro Paić,
savetodavac u PSS "Ruma"

Đuro Paić, savetodavac u Poljoprivredno-stručnoj službi "Ruma".

Setva će ove godine, očigledno, biti u znaku kiše. Da li će kasnije sve to naglo "popraviti" visoke temperature, kao što predviđaju neki meteorologi, ostaje da se vidi. Sem uobičajene konstatacije da je poljoprivreda fabrika bez krova, ništa novo ne može se reći za ovogodišnju setvu, najverovatnije će se to odnositi i na - žetu.

K. Kuzmanović

OSNIVAČ I IZDAVAČ: NIPD "Sremske novine" d.o.o. Sremska Mitrovica
• Trg vojvođanskih brigada broj 14/II • **DIREKTOR:** Dragan Đorđević
DIREKTOR MARKETINGA: Živan Negovanović • **UREDNIK IZDANJA:** Dragan Ćosić
Katica Kuzmanović, Zorica Garašanin-Stefanović, Dušan Poznanović, Sanja Mihajlović, Stevo Lapčević, Miljan Mileusnić (fotoreporter), Gordana Majstorović • **MARKETING:** 064/16-29-737
• **ŠTAMPARIJA:** DOO MAGYAR SZO KFT OJ Štamparije "Forum" Novi Sad • **E-mail:** poljoprivreda@sremskenovine.co.rs
TELEFON/FAX: 022/610-144

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

63(497.113)

Sremska poljoprivreda / glavni i odgovorni urednik Živan Negovanović.
- God. 1, br. 1 (okt. 2012) - . - Sremska Mitrovica: Sremske novine, 2012-. - Ilustr. ; 46 cm

Dva puta mesečno.
ISSN 2217-9895
COBISS.SR-ID 273701127

SREMSKA MITROVICA • NASTAVAK UREĐENJA KANALSKE MREŽE U ATARIMA

Projekti odvodnjavanja u 17 sela

Ukupna vrednost posla koji se izvodi u devet mesnih zajednica je oko 64 miliona dinara. Očekuje se da uskoro bude obezbeđen novac i za preostalih osam projekata, a svi oni se finansiraju iz pokrajinskog budžeta, budžeta Grada Sremska Mitrovica i iz kase JVP "Vode Vojvodine"

Oktobra prošle godine Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo raspisao je konkurs za dodelu bespovratnih sredstava za odvodnjavanje poljoprivrednog zemljišta na području Vojvodine u ukupnom iznosi od 310 miliona dinara. Konkursom je definisano da se sredstva obezbeduju iz tri izvora, - budžeta Vojvodine, budžeta lokalne samouprave i JVP "Vode Vojvodine", a svaki od njih da daje po trećinu sume. Na ovaj konkurs prijavilo se 17 sremskomitrovačkih seoskih mesnih zajednica, svi podneti projekti dobili su zeleno svetlo,

Goran Matić
pomoćnik gradonačelnika

devet mesnih zajednica već dobilo odobrena sredstva, dok se za preostalih osam to očekuje ovih dana.

Bespovratna sredstva su, za sada, doatile mesne zajednice Sremska Rača, Kuzmin, Martinci, Manžellos, Laćarak, Veliki Radinci, Šuljam, Grgurevci i Jarak. Njihova ukupna suma iznosi 63,94 miliona dinara od čega je Grad Sremska Mitrovica obezbedio 21,314 miliona dinara, a otprilike iste sume obezbedili su resorni pokrajinski sekretarijat i JP "Vode Vojvodine".

Značajan posao oko uređenja kanalske mreže i unapređenja poljoprivrede u Sremskoj Mitrovici i selima je sa odobravanjem dočekan. Ciljevi, planovi i očekivanja od projekata odvodnjavanja teme su o kojima govore **Goran Matić**, pomoćnik gradonačelnika Sremske Mitrovice, **Vladimir Nastović**, načelnik za poljoprivredu i **Verica Ranković**, rukovodilac sektora za melioraciju u DVP "Hidrosrem" firmi izvođaču radova.

- Svi 17 projekata odvodnjavanja su odobreni, ali pokrajinski

914 kilometara kanala

Po podacima koje je saopštila Verica Ranković iz DVP "Hidrosrem", na području sremskomitrovačke opštine nalazi se ukupno 914 kilometara kanalske mreže, a aktuelnim radovima se unapređuje njihovo stanje.

Stanje kanalske mreže, inače, karakteriše izrazita obraslost drvenastom i šibljastom vegetacijom kao i smanjena propusna moć kanala usled zamuljivanja i prisustva velike količine otpadnog nanosa. U poslednjih pet godina vršeni su intenzivni radovi na dovoljenju sistema za odvodnjavanje u funkcionalno stanje. To podrazumeva da su kanali u periodu visokih voda u mogućnosti da prime i odvedu sve suvišne vode od vododelnice Fruske gore do krajnjeg recipienta reke Save.

sekretarijat nije imao sredstava za sve tako da su sredstva obezbeđena za devet projekata u isto toliko mesnih zajednica. Očekuje se da novac bude obezbeđen i za radove u preostalih osam projekata - rekao je Goran Matić.

Čišćenje kanala u atarima će biti trajni projekat, jer se ne sme dozvoliti da kanali budu zapušteni kao što se događalo ranijih godina.

- Krajem godine smo potpisali ugovore, a početkom ove godine smo sredstva prebacili za projek-

Verica Ranković, rukovodilac sektora za melioraciju u "Hidrosremu"

Radovi u Laćarku

Na kanalu Višnjevcu u ataru Veliki Radinci

te i to za napred navedene katastarske opštine. Kanalasku mrežu treba iskoristiti i za navodnjavanje - predlaže načelnik Vladimir Nastović.

Načelnik za poljoprivredu je dodatao da je lokalna samouprava za ove projekte obezbedila 30 miliona dinara tako da će biti novca i za radove u ostalim mesnim zajednicama.

- Po zaključenju ugovora i dobijanju avansa od grada, "Hidrosrem" je započeo radove 15. januara ove godine, vreme nas je poslužilo tako da je do početka aprila urađeno dosta posla. U Jarku, na kanalu Jarčina, urađeno 60 odsto

Vladimir Nastović,
načelnik za poljoprivredu

posla u vrednosti od 15 miliona dinara. Radilo se u Velikim Radincima gde se rekonstruiše oko 2,5 kilometra kanala i još dva kilometra je predvidjeno za redovno održavanje. Tu su predvidjeni radovi izvršeni u obimu od 80 odsto. U Laćarku su predvidjeni radovi urađeno 40 odsto, u toku su pripreme za radove u ataru Martinaca, a Verica Ranković, apeluje na poljoprivrednike da imaju razumevanja za pomenute radove, jer će uporedno odvijati i setva. Istovremeno, ona je upozorila poljoprivrednike da vode računa o prohodnosti kanala za odvodnjavanje.

S. Đaković

Izmuljivanje kanala Jarčina

O KVALITETU ŽITA, MLINSKIH I PEKARSKIH PROIZVODA, TESTENINA I BRZO SMRZNUTIH TESTA

Praksa čeka pravilnike

Sistem HACCP biće uveden svuda u Srbiji, pa će poboljšati kvalitet i konkureniju u proizvodnji, a samim tim biće i veći izvoz. Iz Srbije izezeno 390.000 tona pšenice i 100.000 tona brašna

Predstavnici žitomlinskih organizacija i pekarske industrije Srbije, okupljeni u PKS, raspravljajući o zakonskoj regulativi, kao i važećem Pravilniku o kvalitetu žita, mlinskih i pekarskih proizvoda, testenina i brzo smrznutih testa, a zbog njegove neusaglašenosti sa propisima EU i obavezama primene Zakona o bezbednosti hrane, zatražili su da se oni hitno usaglase sa realnošću i sa praksom u Srbiji, a to znači da počne njihova primena.

Moderator skupa, savetnik u Privrednoj komori Srbije, **Saška Bićorčević** je naglasila da su pravilnici završeni, ali da još uvek nisu ugledali svetlost dana. Asocijacija srpske privrede je od 2009. godine insistirala da se oni počnu primenjivati u praksi. Ona je posebno istakla da na osnovu onog što se čulo iz proizvodnje, u Srbiji postoje dobri pravilnici, samo ih treba malo doraditi i prilagoditi današnjem vremenskom trenutku. Ali, po njenim rečima, na osnovu zahteva malih proizvodjača, iz PKS se pokreće i incijativa za fleksibilniji HACCP.

Zatvoreno 40 pekara

Šef odseka Poljoprivredne inspekcije Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Vlade Srbije, **Nenad Vujović** je naglasio da Zakon o bezbednosti hrane u Srbiji zahteva da svaki proizvodjač u zemlji u realnom vremenu uspostavi sistem bezbednosti hrane, odnosno rad po principima HACCP. Po njegovim rečima inspekcija je u prošoj godini obavila 1.700 kontrola i u ovaj još oko 700 i zatvorila 40 objekata u ovaj delatnosti, ponavljše pekara, koje nisu radile po principima HACCP. Veći deo pekara u Srbiji je uveo rad po HACCP. To znači da naša zakonska regulativa mora biti uskladjena sa propisima EU. Sistem HACCP je prepoznat kao dobar, a od strane PKS je uvek postojala incijativa da se što pre uvede taj pro-

ces u praksu, naveo je Vujović. Po njegovim rečima primena HACCP znači dobru higijensku i proizvodjačku praksu i sledljivost u radu. On je posebno podvukao da se svi interesi privrede, pa i ovi brže mogu ostvariti ako se ide zajednički, preko Privredne komore Srbije.

Učestvujući u raspravi **Dordje Psodorov** iz Naučnog instituta za prehrambene tehnologije u Novom Sadu je naglasio, da pravilnici postoje decenijama, samo se uvek doraduju. On je posebno ukazao da je Jugoslavija, odnosno u okviru nje u Srbija nekad bila na veoma visokom nivou kada je u pitanju rad i proizvodnja u mlinsko – pekarskoj industriji. Psodorov je podvukao da u Srbiji postoji dobra proizvodjačka praksa pa su njoj potrebni i valjani pravilnici i propisi, koji su prilagođeni ovom području. On je još rekao da će HACCP u Srbiji biti uveden svuda, a time će se poboljšati i kvalitet i konkurenca. Govoreći o pojavi aflatoksina, Psodorov je naveo da smo lane imali sušnu godinu, najčešće u poslednje tri decenije, ali je ukazao da su se problemi mogli i sprečiti da se na vreme reagovalo. U bližoj budućnosti ne može više da se desi da u letnjem periodu ima čak 100 sušnih dana, kao što je to bilo lane. To znači da možemo računati na visok kvalitet naših poljoprivredno-prehrambenih proizvoda. Po njegovim rečima nije dobro što

Izvoz pšenice

Od prošlogodišnje žetve do pre nekoliko dana iz Srbije je u svet izezeno 390.000 tona pšenice i 100.000 tona brašna, naglasio je direktor „ŽitoSrbije“ Vukosav Saković. On je pozdravio incijativu iz PKS da se uspostavi rad po pravilnicima koje će kreirati privrednici koji treba da ih primenjuju u praksi.

Sistem HACCP uveden gotovo kod svih većih pekara u zemlji

se politika, odnosno država, i danas mnogo meša u posao privrednika. Primera radi, i u nekadašnjoj SFRJ je postojao Pravilnik da se pšenica otkupljuje u tri klase, ali kada se desi loša godina i žetva, onda se to nije primenjivalo u praksi. Potrebno je da se svi problemi reše sistemski, kroz strategije, pa će onda biti i manje uredbi.

Čekanje na pravilnike

Direktor „Žitozajednice“ **Momir Lazić** je naglasio da se dugo čeka na donošenje novih poravilnika, pa je zatražio da se hitno u ovoj oblasti donešu svi zakonski propisi, jer je to u cilju kvalitetnije proizvodnje i većeg izvoza. On je naglasio da je sistem HACCP uveden gotovo kod svih većih pekara u zemlji.

Narodni poslanik u Skupštini Srbije **Zoran Pralica** je rekao da se sad opravdano malo kasni sa donošenjem zakonske regulative, odnosno pravilnika, jer sankcije i sve što se dešavalо na ovom području poslednje dve i po decenije dove-

le su do toga da gradjani ne mogu da plate visokokvalitetne proizvode koje proizvodjači mogu da im ponude. Uzrok je niska kupovna moć. On je podržao akciju za donošenje socijalnih karti i njihovu primenu u zemlji, kada je hrana u pitanju.

Učestvujući u raspravi savetnik u PKS **Milan Prostran** je istakao da smo u želji da što pre udjemo u EU, neke propise i zakone donosili ali nismo bili u stanju da ih primenjujemo u praksi. Mislimo smo da ćemo u EU 2016. godine, ali sad se vidi da će to biti oko 2020. godine. Sva zakonska regulativa koja se sad donosi, postojala je i nekada, samo pod drugim imenom i primenjivala se na području SFRJ, dakle u svim njenim republikama i pokrajinama. Dakle, prilikom donošenja svakog propisa, treba prvo da procenimo da li ga možemo primenjivati u praksi.

Hleb mora da bude roba na tržištu, a ne socijalna kategorija, naglasio je **Lazar Popović** iz novosadskog „Mlinpek zavoda“. On je učesnike skupa informisao i o održavanju 18. Pekarskih dana (25.

aprila) u hotelu „Hajat“ u Beogradu, pod nazivom „Hleb i malo više od hleba na novi način“.

Zamenik direktora „ŽitoVojvodine“ **Zdravko Šajatović** je naglasio da ima čestih pojava da zemlje u okruženju kroz necarinske barijere utiču na smanjivanje uvoza robe koja dolazi iz Srbije. To se dešava kroz donošenje raznih propisa i pravilnika, koje ni sami ne mogu da primene u svojoj proizvodnji. On je naglasio da nije dobro što država kroz šest uredbi već tri godine uređuje cenu hleba u zemlji, a to je ponekad i suprotno sa relinšću na tlu.

Privrednik **Milentije Čampar** iz Kraljeva pozvao je Privrednu komoru Srbije, da zaštiti kompletetu privredu od uticaja sive ekonomije. Na taj način će se pomoći i državi i narodu. On je istakao da je privrednicima potreban zdrav ambient i zakoni koji će se podjednako primenjivati na sve proizvodjače, velike i male.

B. Gulan

GAZDINSTVA

NOVI SLANKAMEN • DRAGAN KRIVOŠIJA, DUVANDŽIJA I VOĆAR

Vremenski uslovi diktiraju ovogodišnji rod

Nakon duge zime i kišovitih dana mnogi poljoprivredni proizvođači sa nestrpljenjem i velikom dozom optimizma dočekali su prve lepe dane kako bi izasli u svoje atare i započeli prve prolećne radove. I **Dragan Krivošija**, poljoprivrednik iz Novog Slankamena, ovih dana bavi se zaštitom voća i rasadišvanjem duvana.

- Ovih dana vreme pogoduje uslovima rada jer je temperatura porasla pa možemo početi radove u polju. Već godinama uzgajam jabuke i breskve na površini od oko četiri hektara. Situacija na terenu je takva da možemo da prskamo voće, a po svoj prilici uskoro očekujemo i cvetanje. Radimo i podrivanje zemljišta kako bismo ga zaštitili od raznih trava štetocina koje su izrasle nakon obilnih kiša koje smo imali -

kaže Dragan Krivošija.

Nakon prošlogodišnje suše i visokih temperatura Krivošija se nuda dobrom rodu duvana koji takođe uzgaja na površini od 20 hektara.

- Pored prskanja voća, ovih dana aktuelno je i razbacivanje veštačkog đubriva i rasađivanje duvana u staklenicima. S obzirom da je vreme bilo veoma hladno, imali smo slabije klijanje duvana pa smo morali da zagrevamo plastenike i videli da je to moguće. Ovih dana situacija je vrlo povoljna, duvan je prilično nizak, raste solidno i verujem da ćemo radove oko rasađivanja potpuno završiti krajem meseca. Nadamo se da više nećemo imati toliko kišnih i hladnih dana - kaže Krivošija i dodaje da ga jedino zabrinjava visoka cena nafta za poljoprivrednike koja iznosi 150 dinara.

Dragan Krivošija

- Nadam da ćemo sve moći da isfinansiramo. Generalno zbog prošlogodišnje suše poljoprivrednici nemaju zalihe u robu, pa je teško doći do sredstava – podseća Krivošija. Verovali smo, a i dalje se nadamo da će nam država pomoći makar za subvencionisanje goriva.

M. Balabanović

Do kraja meseca rasađivanje duvana

Propusti u procesu privatizacije

Piše: Branislav Gulan

Kao posledicu svega, imali smo dve vrste mučki. Prva je bila da se državne ili zadružne njive posle prodaje kombinata uračunaju u društvene i da se, naravno, kupi ono što se kupiti ne sme, te da gazde imaju ekstrazaranu. Druga je bila da se „promeni lokacija parcele” i da se njive na boljem mestu, to jest u blizini grada ili autoputa, proglose za društvene, a one lošije i jeftinije za državne...

Dakle, mnoga preduzeća privatizovana su bez prethodno rešenog pitanja svojine nad zemljištem, navedeno je u saopštenju povodom izveštaja o državnom i zadružnom zemljištu u postupku privatizacije koji je Savet 6. novembra 2012. godine dostavio Vladi Srbije. U izveštaju je istaknuto da je propusta bilo u samom procesu privatizacije, zato što je promet zemljišta sprovodila Agencija za privatizaciju iako da to nije bila nadležna jer je, u skladu s važećim zakonima, poljoprivredno zemljište u javnoj svojini van prometa.

„S tim u vezi, Uprava Ministarstva poljoprivrede za poljoprivredno zemljište dužna je da pribavi podatke o promenama katastarskog stanja na zemljištu nakon privatizacije, o promenama vlasnika na državnoj i zadružnoj svojini, kao i da utvrdi da li su rađene uknjižbe prava svojine na kupce društvenog kapitala na osnovu ugovora o privatizaciji”, naglasili su u Savetu. Savet smatra i da je Agencija za privatizaciju dužna da pruži dokaz o tome na osnovu kojih ovlašćenja je otuđila državno i zadružno zemljište. „Takođe, neophodno je da se isprave greške koje su na osnovu ugovora o prodaji društvenog kapitala učinjene promenom vlasništva na državnoj i zadružnoj svojini, odnosno da se te neprekrenosti vrate titularima javne i zadružne svojine”, zaključeno je u izveštaju.

Mnogi će reći da je bolje da se neko oglasi nekada nego nikada, ali je problem u tome što je sada u sуштинu prekasno. Poljoprivredna preduzeća po Vojvodini su rasprodata, mnoga uprpaščena i opljačkana, a na to kakav će rezultat biti i kakve su mučke moguće upozoravano je čim je privatizacija počela i za to nije trebalo biti vidovit i veliki ekspert. Naime, u Zakonu o privatizaciji potpuno neshvatljivo i apsurdno piše da preduzeća pre privatizacije uopšte ne mora da ima razgraničeno koliko

Sudbinu PIK "Bečeji" rešavaju Pokrajina i Republika

tačno ima društvenih, državnih i zadružnih oranica i da to razgraničenje može i treba da se uradi posle sklapanja ugovora o prodaji. Kako je pisalo tako se i radi pa je ogromna većina poljoprivrednih kombinata prodata na neviđeno.

Zašto je to razganičenje važno? Pa zato što onaj ko kupi kombinat kupuje i društvene oranice, dok državne i zadružne nisu na prodaju i njima bi trebalo da upravljaju i gazuju država i zadružje. Za državne treba da se plaća arenda i da idu na licitaciju, a zadružne bi trebalo vratiti zadrugama. Kao posledicu svega, imali smo dve vrste mučki. Prva je bila da se državne ili zadružne njive posle prodaje kombinata uračunaju u društvene i da se, naravno, kupi ono što se kupiti ne sme, te da gazde imaju ekstrazaranu. Druga je bila da se „promeni lokacija parcele” i da se njive na boljem mestu, to jest u blizini grada ili autoputa, proglose za društvene, a one lošije i jeftinije za državne... Zadružne njive su problem koji tek čeka rešenje.

Ministar finansija i privrede **Mladen Dinkić** izjavio je nedavno da će biti formiran meduresorni tim, koji će se sastojati od predstavnika Tužilaštva, policije, ministarstava poljoprivrede i finansija, da ispita „bezakonje koje vlada” u slučajevima propalih privatizacija poljoprivrednih kombinata i poljoprivrednog zemljišta. - Mislim da se kriminalu u raspolažanju poljoprivrednim zemljištem mora stati na put – naglasio je ministar. Kako je naveo, treba ispitati da li stečajni upravnici u raznim slučajevima u Vojvodini i Srbiji rade u interesu države, poljoprivrednika ili u interesu nekog krpognog kapitala koji je zapravo izazvao te loše privatizacije, zbog čega su te firme otišle u stečaj.

Primeri iz Vojvodine

Privatizacijom šest poljoprivrednih preduzeća u Vojvodini kupci su se domogli zemljišta koje su ili preveli na svoje ime ili ga koriste i državi ne plaćaju zakup iako je reč o državnom vlasništvu. Reč jeo preduzećima „Miletić”, „Zmajevi”, „Maglić”, „Feketić”, „Vojvodina” i „Gakovo”, a s obzirom na to da godišnji zakup po hektaru košta od 100 do 500 evra, te da su ova preduzeća sa 9.000 hektara državnog zemljišta privatizovana pre sedam godina, država je zakinuta za oko 16 miliona dinara.

Međutim, po istom modelu po kojem je **Borislav Lilić** iz Odžaka kupio „Ratkovo”, otišla su i ostala preduzeća – novi vlasnik je po isplati poslednje rate, državno ili zadružno zuemljište tog poljoprivrednog dobra preveo na svoje ime, da bi ga potom preprodao. Druga varijanta je da novi vlasnik koristi zemljišta, a državi ne plaća zakup. Tako je samo u slučaju „Gakova”, novi vlasnik od 6.000 hektara u državnom vlasništvu prisvojio više od pola.

- Većina kupaca u Vojvodini ne plaća zakup državne za preduzeća uz koja su dobili zemljišta na korišćenje – tvrdi **Nenad Ilić** iz Udrženja za borbu protiv korupcije „Obruč“ iz Odžaka. On kaže da je Lilić pored „Ratkova“ koje je prodao „Žito Osijeku“, prodao irskom fondu i poljoprivredna dobra „Miletić“ iz Srpskog Miletića i „Maglić“ iz Bačkog Maglića, koja imaju oko 3.300 hektara državne zemlje.

Agencija za privatizaciju saopštila je da je pri prodaji poljoprivrednih dobara i dalje u državnom vlasništvu ostalo zemljište koje su ta dobra koristila. Reagujući na izveštaj saveta za borbu protiv korupcije, Agencija navodi da nije nadležna da učestvuje u utvrđivanju poljoprivrednog zemljišta u privatizaciji, niti da izuzima delove imovine iz kapitala preduzeća prilikom prodaje.

Šta će biti – videćemo.

B. Gulan

Ko su veleposednici

Posle konačnog potpisa ugovora sa Vladom Srbije, Arapski Emirati imaju na raspolaganju 14.099 hektara njiva u našoj zemlji, što kupovinom, što zakupom. Naime, u tom dokumentu stoji da Arapi kupuju 7.453 hektara u osam preduzeća, da kao zajednička kompanija s državom Srbijom dobijaju pravo korišćenja 3.664 hektara poljoprivrednog zemljišta koje koristi Vojna ustanova „Morović“, a da s Ministarstvom poljoprivrede potpisuju ugovor o dugogodišnjem zakupu 2.982 hektara državnih njiva.

Ako je tako, šeik **Muhamed bin Zayed al Nahjan** gazdovaće u Srbiji s manje njiva nego naši biznismeni **Petar Matijević, Miodrag Kostić, Miroslav Mišković i Miroslav Aleksić**. U poslednjih nekoliko godina na srpskim poljima je često dolazilo do preokreta u šahovskoj igri, a neki, donedavno veliki igrači, izgubili su sve pozicije. Najjače figure su ostale, a ne-

prikošnoven je na njivama novosadski biznismen Petar Matijević, čija kompanija „Matijević“ obrađuje 26.000 hektara. On ima i najviše hektara u vlasništvu – 17.000, a ostalih 9.000 uzima u zakup, što od države, što od privatnih lica. Matijevićava su imanja „Bezdan“, „Ravnica“ u Bajmoku, „Jednota“ u Kovačici, „Zlatica“ kod Zrenjanina... Na drugoj poziciji je Miodrag Kostić, koji ima oko 22.000 hektara oranica, a od toga je njegovih 13.000-14.000. Kostić je gazda u „Agrouniji“, „Panonijsi“, „Labudnjači“, „Đuri Strugaru“... „Delta agrar“ je pala je na četvrtu место. Naime, kompanija „Almek“ iz Pančeva u vlasništvu **Miroslava Alekse** sada obrađuje više od Miškovićeve firme. „Almek“ je sa 16.000 hektara (oko 9.000 hektara u vlasništvu) na trećoj poziciji. „Delta agrar“ proizvodi na oko 14.500 hektara, od toga je oko 10.000 hektara u vlasništvu, a po rečima vodećih ljudi te kompanije

je, ne planira kupovinu novih njiva već samo investicije u povećanje produktivnosti. Pomenimo i ostale ozbiljnije igrače na srpskim poljima. Kompanija „Čirić i sin“ iz Šapaka napravila je veliki skok i sada obrađuje oko 10.000 hektara, a svojih ima 4.000, dok irska kompanija „Baltik properti“ ore 8.000 hektara, a u vlasništvu ima oko 5.000. „Dijamant agrar“ hrvatskog biznismena **Ivice Todorića** u Srbiji ima oko 4.500 hektara, a srpski preduzetnik **Tomislav Đorđević** ima svojih 4.000 hektara... Među onima koji su potpuno ispaljivali iz igre su, recimo, **Đordje Nicović**, koji je sa svojom „Irvom“, kako je sam govorio, obrađivao najviše njiva u Srbiji, i do 30.000 hektara. Sudbinu PIK-a „Bečeji“ koji je Nicović uzeo pod svoje 2007. godine, sada rešavaju Pokrajina i Republika, a bez oranica je ostao i kontroverzni biznismen **Mile Jerković**. Neke od Jerkovićevih njiva dospele su u ruke šeiku.

Uz preduzeće i zemlja

Predrag Matijević, jedan od najvećih zemljoposednika u Srbiji sa 17.000 hektara u vlasništvu, kaže da je u preduzećima koja je on kupovao kroz privatizaciju bilo jasno razgraničeno društveno i državno vlasništvo. Poljoprivredna dobra koja smo kupovali imala su u svom vlasništvu po

letić“, „Zmajevi“, „Maglić“, „Feketić“, „Vojvodina“ i „Gakovo“, a s obzirom na to da godišnji zakup po hektaru košta od 100 do 500 evra, te da su ova preduzeća sa 9.000 hektara državnog zemljišta privatizovana pre sedam godina, država je zakinuta za oko 16 miliona dinara.

Međutim, po istom modelu po kojem je **Borislav Lilić** iz Odžaka kupio „Ratkovo“, otišla su i ostala preduzeća – novi vlasnik je po isplati poslednje rate, državno ili zadružno zuemljište tog poljoprivrednog dobra preveo na svoje ime, da bi ga potom preprodao. Druga varijanta je da novi vlasnik koristi zemljišta, a državi ne plaća zakup. Tako je samo u slučaju „Gakova“, novi vlasnik od 6.000 hektara u državnom vlasništvu prisvojio više od pola.

- Većina kupaca u Vojvodini ne plaća zakup državne za preduzeća uz koja su dobili zemljišta na korišćenje – tvrdi **Nenad Ilić** iz Udrženja za borbu protiv korupcije „Obruč“ iz Odžaka. On kaže da je Lilić pored „Ratkova“ koje je prodao „Žito Osijeku“, prodao irskom fondu i poljoprivredna dobra „Miletić“ iz Srpskog Miletića i „Maglić“ iz Bačkog Maglića, koja imaju oko 3.300 hektara državne zemlje.

Poništena svaka četvrta privatizacija

Od preko 200 privatizovanih poljoprivrednih preduzeća u Vojvodini svaka četvrta privatizacija je poništena, a u 15 agro-kombinata Privredni sud je uveo stečaj.

Šteta nastala zbog loših privatizacija verovatno nikada neće biti izračunata, a malo je verovatno da će iko odgovarati jer je u ogromnom broju slučajeva pljačka ugrađena po „zakonu“.

Heljda je biljka blagorodna

Naš narod ima običaj da kaže da nužda i zakon menja. Da li zbog subbine ili nečeg sasvim drugog, Milan Mandić, poreklom sa Nišićke visoravni kod Ilijaja, a već 15 godina stanovnik Sremske Rače, ne radi posao za koji se školovao već onaj od koga se živi - proizvodi heljdu

Heljda u zrnu

Mandićev polje pod heljom kod Ilijaja

Heljda je neobična biljka. Po seješ je i čekaš da dodje vreme žetve. Ovako lakonski ousevu od koga živi u Sremu, a koji je godinama ranije gajila njegova porodica u Bosni, priča **Milan Mandić** iz Sremske Rače, diplomirani ekonomista po struci koji sada proizvodi heljdu u Sremu.

- Seje se u proleće i to isključivo kada je čovek siguran da nema mrazeva, jer mrazevi heljdu potpuno unište. Mi to tamo, u Bosni, na Nišićkoj visoravni kod Ilijaja, gledamo po prirodi. Sejemo je kad procveta glog, onda znamo da neće biti više mrazeva. Glog je, inače, pratilo sam to po knjigama, bio značajan za naseljavanje ljudi u davnoj prošlosti. Tamo gde on raste, ima i vođe u uslova za život, priča Milan o saznanjima o proizvodnji heljde.

Ne traži mnogo

Heljda nije zahtevna kao kultura, voli skromna, kisela zemljišta. Po hektaru Milan "bací" oko 1.500 kilograma đubriva. Otporna je na korove, čak, veli on, čisti njive od korova, a njen vegetativni period je oko 105 dana.

Priča o ovom stanovniku Sremske Rače i proizvođaču heljde ne može bez podsećanja. Jer, ratni vihor na prostorima bivše Jugoslavije je Milana Mandića rodom iz Ilijaja kod Sarajeva, naterao da sa porodicom ode sa ognjišta i nadje novi dom u Sremskoj Rači. Tu je njegova supruga imala rodbinu, tu su došli sa detetom pre 15 i više godine. Bez ičega, a od nečeg je trebalo živeti.

Milan, koji je godinama radio izvozno-uvozne poslove u jednom

Milan Mandić

poznatom preduzeću, hteo je da radi ono od čega se može živeti i setio se - heljde.

- Razmišljajući čime da se bavim, da obezbedim bilo kakva sredstva za porodicu, jer došao sam bez kašike, dosegao sam se svog imanja u Bosni, kod Ilijaja koji je ostao u fe-

Analiza kvaliteta

Milan Mandić je radio analize heljde proizvedene u Sremskoj Rači i to po obrascu EU. Analiza je rađena u Novom Sadu, bio je uključen Institut za ratarске tehnologije i Poljoprivredni fakultet. Pokazalo se da heljda koju proizvodi ima bolje rezultate i svojstva nego što su referentne vrednosti.

Hrana i lek

U porodici Mandić heljda se koristi za ishranu. Od heljdinog brašna mese hleb, kiflice, palačinke...

- Heljda je dobra za ljudе koji imaju probleme sa cerijakijom, za one koji imaju problem sa masnoćama, šećernom bolesti, a zovu je i studentska hrana jer

poboljšava pamćenje. Pročitao sam reportažu da je u Danskoj, kada je u prošlosti bila u krizi, mnoge ljudе izvukla heljdu. Vlast je obučavala stanovnike da je seju, jer u tim krajevima Evrope ona dobro uspeva, navodi neka od saznanja o značaju heljde naš sagovornik.

Seje se klasično kao pšenica, ovdje je seje na dva hektara, a u BiH, na njegovim njivama seje heljdu na 20 hektara.

- Posao na porodičnom imanju u Bosni, inače, radim sa mojom familijom, rođacima, koji su se vratili jer su im kuće popravljene. Nabavili smo zajedničku mehanizaciju, tako da sve na vreme stižemo. Za heljdu ne treba ništa posebno, ni od mehanizacija, ni pripreme, ni ostalo - kaže Milan.

Biljka koja mnogo daje

U Bosni je, nastavlja on dalje, priča o heljadi pokrenuta od strane nauke, iz Poljoprivrednog fakulteta u Sarajevu, pre ovih ratova. Hteli su stručnjaci da nadju ljudе da se bave tim proizvodnjom, obzirom da se radi o usevu bez glutena, koja ima niz dragocenih nutritivnih svojstava. Milan je počeo tada, a sada uspeva da proizvodi heljdu u Sremu.

Ne boji se za plasman

Mandić je, za sada, jedini u Sremskoj Rači i okolini koji se bavi proizvodnjom ove kulture. Ljudi, čini mu se, na ovu kulturu još gledaju sa podozrenjem.

Sada ima svoje seme. Ono prvo, koje je sejao pre rata, nabavio je iz Slovenije. Čuo je da je stiglo iz Japana, jer su oni najbolji semejnari i najbolje poznaju heljdu. Tako je japska sorta, preko Slovenije stigla u Bosnu, a iz Bosne i u Srem. Prinos heljde zavisi od pripreme i godine, a može da bude ubrano 2,2 tone po hektaru. To je kaže Milan maksimalna rodnost. Kod njega je prosek 1.500 kilograma po hektaru. Rod ubran u Bosni skladišti i uvozi u Srbiju, u zrnu. Ovdje ga melje, prodaje u brašnu i taj koncentrat prodaje. Za kupce ne brine, a interesovanje je sve veće. Zato Milan mandić preporučuje da i drugi pokušaju da gaje heljdu i neće se prevariti.

S. Đaković

IZ MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE

SASTANAK MINISTRA I MLEKARA

Partnerski odnos sa poljoprivrednicima

Ministar poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Goran Knežević i Centralna asocijacija proizvođača mleka Vojvodine postigli su na sastanku održanom početkom meseca, Sporazum o načinu i rokovima za prevazilaženje problema koji se pojavljuju u realizaciji podsticaja za genetsko unapređenje stočarstva i isplati premija za mleko, saopšteno je iz ovog ministarstva.

Ministar Knežević je tokom sastanka istakao da je aktuelna Vlada Republike Srbije konkretnim potezima - usvajanjem Zakona o podsticajima u poljoprivredi i duplo većeg agrarnog budžeta, jasno pokazala da želi oporavak i napredak srpske poljoprivrede.

- Na žalost, tokom prethodnih godina mnogi građani su izgubili poverenje u institucije države i to sada jasno pokazuju - doda je Knežević, objašnjavajući da Sporazum pokazuje da Ministarstvo poljoprivrede želi da rešava probleme koji su nastajali godinama i da u tome želi partnerski odnos sa poljoprivrednim proizvođačima.

S. P.

VAŽNO ZA POLJOPRIVREDNIKE

Pauza u dežurstvima na terenu

Poljoprivredna stručna služba i savetodavci na osnovu naloga Pokrajinskog sekretara za poljoprivredu i dogovora sa lokalnim samoupravama u Šidu, Sremskoj Mitrovici, Pećincima i Staroj Pazovu su od prvog februara dežurali u prostorijama tih samouprava tako što su u toku radne nedelje jedan dan

provodili na dežurstvu u opštinama i mesnim zajednicama. Međutim, nakon dobre saradnje sa poljoprivrednicima i velikog interesovanja, nedavno su počeli prolećni radovi, a u poslednje vreme niko od proizvođača nije dolazio. U periodu od prvog aprila do prvog jula 2013. godine očekuju se najintenzivniji radovi

u poljoprivredi pa savetodavci neće dežurati na terenu. Za to vreme proizvođači će moći da kontaktiraju stručnjake direktno ili preko svojih lokalnih uprava i udruženja, pa ako se ukaže potreba biće organizovan dolazak u pomenute opštine i poljoprivredna gazdinstva.

M. B.

Zaštita koštičavog voća

RUMA - VIŠNJA I ŠLJIVA

Fenofaza: 03 BBCH - kraj bubreњa lisnih pupoljaka.

Preporuka: Ukoliko tretman već nije urađen, i ukoliko nije došlo do pucanja pupoljaka (rane sorte višnje), u zasadima šljive i višnje još uvek može da se primeni neki od bakarnih preparata:

- Bakarni oksihlorid-50 (0,75%),
- Cuproxat (0,25-0,35%) i dr.

kako bi se sprečio razvoj prouzrokača šupljikavosti lišća koštičavog voća (*Clasterosporium carpophilum*) i rogača šljive (*Taphrina pruni*).

KAJSIJA

Fenofaza: 59-61 BBCH - beli bani, početak cvetanja (kasnostašne i srednjestasta sorte) **I tretman;**

65 BBCH - puno cvetanje, prve latice opadaju (rane sorte) **II tretman.**

Kajsija

BRESKVA

Fenofaza: 55-57 BBCH - vidljivo pojedinačno formirani cvetni pupoljci do pojedinačni cvetovi bele ili

roze boje, još uvek zatvoreni (rane sorte breskve i nektarine).

Preporuka: Zbog osetljive fenofaze kajsije, čestih padavina, niskih temperatura i značajnog % propalih cvetnih pupoljaka usled delovanja mraza, a u cilju očuvanja potencijalnog roda treba sprovesti zaštitu od prouzrokača sušenja grančica i paleži cveta (*Monilia laxa*). Ukoliko tretman nije urađen pre prethodnih padavina, s obzirom na nestabilno vreme, preporučuje se proizvođačima da u skladu sa vremenskom prognozom i pred najavu novih padavina urade fungicidni tretman:

- Chorus 50-WG (a.m.ciprodinil) 0,03-0,05%.

SREMSKA MITROVICICA - BRESKVA

Na teritoriji RC Sremska Mitrovica, većina sorata se već duže vremena nalazi po BBCH sakli u fenofazi 055 (vidljivi pojedinačno formirani pupoljci još uvek zatvoreni na kratkim peteljkama, zelene ljustiće neznatno otvorene).

U voćnjacima gde se pregledom ustanovi prisustvo štitastih vašiju (*Q. perniciosus* ili *P. pentagona*), potrebno je u ovoj fenofazi uraditi tretman kombinacijom insekticida na bazi ulja koji pokriva štitice i otežava disanje jedinki ispod štit-

ta, preparati koji se mogu koristiti u ovoj fazi su EOS u konc.1% ili Letol EC u konc.1,5% uz dodatak preparata na bazi hlorpirifosa koji deluju i parama, mogu se koristiti sledeći preparati Pyrinex 25 CS u konc.0,25%, Kosma u konc. 0,15%.

JABUKA

Sakupljanjem opalog lišća i pregledom dozrelosti pseudotecijske, ustanovljeno je da je u predhodnih nedelju dana došlo do usporenijeg sazrevanja u odnosu na predhodni period zbog nižih temperatura i manje količine padavina.

21.02.	/
27.02.	3,6
07.03.	12,3
13.03.	31,1
27.03.	46,25
03.04.	49,47

Pregledom zasada jabuke ustanovljeno je da se jabuka sotre

Ajdared i Greny smith nalaze po BBCH skali u fenofazi 010 rasta listova-zeleni listići 10 mm iznad ljuštire pupoljka, prvi listovi se odvajaju (faza mišljih ušiju).

U narednom periodu se i dalje prognozira kišovito vreme, imamo infektivni potencijal u voćnjaku, pa se proizvođačima preporuču-

Jabuka

je da pre najavljenе kiše urade preventivni tretman preparatom na bazi mankozeba, nakon kiše preporučuje se kombinacija mankozeba i preparata na bazi ciprodinila preparat Chorus 50 WG u konc.0,03-0,05% ili preparat Ciprodex u konc.0,06-0,07%

Izvor:
PIS zaštite bilja
AP Vojvodine

До ветеринарска станица САВА СРЕМ

Лаћарак

Лаћарак, 022/670-750, ул. 1. Новембар 266
Др. вет. мед. Радован Џикуша и Др. вет. мед. Ненад Раичевић
Сремска Митровица, 022/618-020, ул. Петра Прерадовића 80
Др. вет. мед. специј. Миленко Перић
Мартинци, 022/ 668-387, ул. Војвођанска 9
Др. вет. мед. специј. Сава В. Шарац
Чалма, 022/685-600, ул. Победа 24
Др. вет. мед. Милорад Кевић
Велики Радинци, 022/660-230, ул. Моше Пијаде 7
Др. вет. мед. Наташа Секулић

- Лечење
- Вакцинација
- Вештачко осемењавање
- Превентива
- Трихиноскопија
- Продаја пилића
- Сточна храна
- Премикси
- Лекови

VETERINA

Piše:
Dr vet. med.
Nataša Sekulić

Mikotoksični predstavljaju globalni problem današnjice i smatra se da je 25% žitarica u svetu zagađeno mikotoksinsima. Oboljenja koja izazivaju mikotoksini nisu prelazna i zarazna, većna su za hranu, ne leče se antibioticima. U organizmu ne izazivaju imunološki odgovor, tako da su ljudi i životinje trajno nezaštićene.

Aflatoksigene plesni su veoma rasprostranjene u prirodi. Mogu se naći kao površinska mikroflora na gotovo svim biljnim proizvodima. Svako prisustvo aflatoksigene plesni ne podrazumeva i postojanje aflatoksina, ali isto tako i kad otklonimo plesan sa sirovine, toksin ostaje u njoj.

Značaj aflatoksina u kliničkoj patologiji životinja

Svako prisustvo aflatoksigene plesni ne podrazumeva i postojanje aflatoksina, ali isto tako i kad otklonimo plesan sa sirovine, toksin ostaje u njoj

razmnožavanje u temperaturnom opsegu od 6 do 54 stepena Celzijusa. Najčešći put apsorbacije aflatoksina je putem digestivnog trakta. Toksin je liposolubilan, tako da se nakuplja u mekim tkivima i masnim depoima, najviše u jetri i bubrezima. Zatim u pankreasu, koži, plućima, slezini, a tek onda u misićima.

Izlučivanje iz organizma ide putem urina, fecesa i mleka. Biodegradacija aflatoksina prevashodno se odvija u jetri u hepatocitima. Potrebno je oko 10 dana da jednom uneta količina toksina bude izlučena iz organizma. U jetri dovodi do oštećenja DNK hepatocita. Za posledicu imamo pojavu kancera.

Različite životinjske vrste nisu podjednako osjetljive na aflatoksin

Vrsta životinja	LD-50 aflatoksin B1(mg)
Zec	0,3-0,5
Mačka	0,5
Svinja	0,6
Pas	1
Ovca	2
Živila	6,5-16,5
Miš	0,9
Pacov	5

Simptomi koji dominiraju kod većine životinja pri akutnoj aflatoksozici su: depresija, anoreksija, podkožni edemi, ikterus, hemoragija, i smrt u toku 72 sata.

Hronična aflatoksoza je veoma atipična. Uglavnom se opaža smanjenje kozumacije hrane, pad telesne mase, smanjenje proizvodnih sposobnosti i cesti pobačaji.

Aflatoksoza preživara se smatra primarno hepaticom intoksikacijom. Najčešći klinički znaci su:

- pad prizvodnje mleka-neekonomičan tov
- odbijanje hrane
- povremeno pojava krvave stolice
- česta pojava pobačaja
- retko nervni simptomi

Kontaminirano mleko i meso goveda je ogroman rizik za ljudsko zdravlje. Životinja i devet dana nakon prestanka konzumiranja kontaminirane hrane izlučuje više aflatoksina u mleku. Važno je reći da ovce i koze ispoljavaju veću rezistenciju na uneti aflatoksin od goveda.

Aflatoksin i svinje

Klinički znaci trovanja su različiti. Zavisne pre svega od količine unetog toksina, ali I od kategorije, odnosno starosti životinje. Pošto se izlučuje putem mleka,

javljaju se masovna uginuća prasadi na sisi. Bolest se najčešće ispoljava u hroničnom obliku. Sama klinička slika je nespecifična i ogleda se u slabom prirastu i slabom imunitetu. Kod uginuća najuobičljivije promene su na jetri, u vidufibroza, masne degeneracije i hiperplazije žučnog voda.

Aflatoksin i živina

Dokazano je da postoje velike razlike u osjetljivosti među pojedinim vrstama živine. Tako, pačići i čurići su ekstremno osjetljivi. Lake linije, odnosno linije za proizvodnju jaja su manje osjetljive u odnosu na teske linije. Pojava bledo-žute i masne stolice (steatorea) je karakteristična za intoksicaciju. Aflatoksin je kod živine izrazito hepatotoksičan. Prve promene u vidu nekroza jetre javljaju se u dozi od 0,25mg po kilogramu. Zadržavanje žučnih kanala je stalan nalaz kod intoksikacije. Kod živine aflatoksin ima izrazito imunosupresivno dejstvo.

Kod živine nakon prestanka konzumacije kontaminirane hrane brzo dolazi do čišćenja организma, već za 72 sata.

Tretman prevencije i dekontaminacije

Strategija borbe sa aflatoksinom uključuje primenu:

- različitih dodataka hrani

Maksimalno dozvoljene količine aflatoksina u stočnoj hrani su:

opšte	0,05
podmladak	0,01
muzare	0,01
svinje	0,02
živila	0,02

- genetska selekcija životinja(npr. pojedine rase japanske prepelice)
- genetski inžinjerинг biljaka
- fizička i hemijska dekontaminacija

Postoji bakterija koja ima sposobnost razgradnje aflatoksina. Za 12 sati ga razgradi i do 8 procenata.

Aflatoksin je izrazito termostabilan. Uz dodatak vode na 100 stepeni Celzijusa vrši se parcijalna, a tek na 230 stepeni Celzijusa potpuna razgradnja aflatoksina.

Aflatoksin je osjetljiv na UV zračenje, ali pri niskom pH.

Firma Delacom je proizvela preparat specijalizovan za apsorbaciju aflatoksina. Koristi se kod svinja i živine 1,5-2,5 kg na 1 tonu hrane. Kod goveda 30-50 g po grlu na dan. Preparat se zove COBIND STANDARD.

Komasacija nije izvršena na 16.000 hektara

Na javnoj licitaciji za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini biće oko 1.300 hektara, a Opština Šid bi na osnovu zakupa trebalo da prihoduje blizu 40 miliona dinara – kaže Zoran Semenović, član komisije za izradu godišnjeg programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini

Odbornici lokalnog parlamenta u Šidu na nedavnom zasedanju usvojili su godišnji program zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini, a za koji im je stigla i usaglasnost od Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

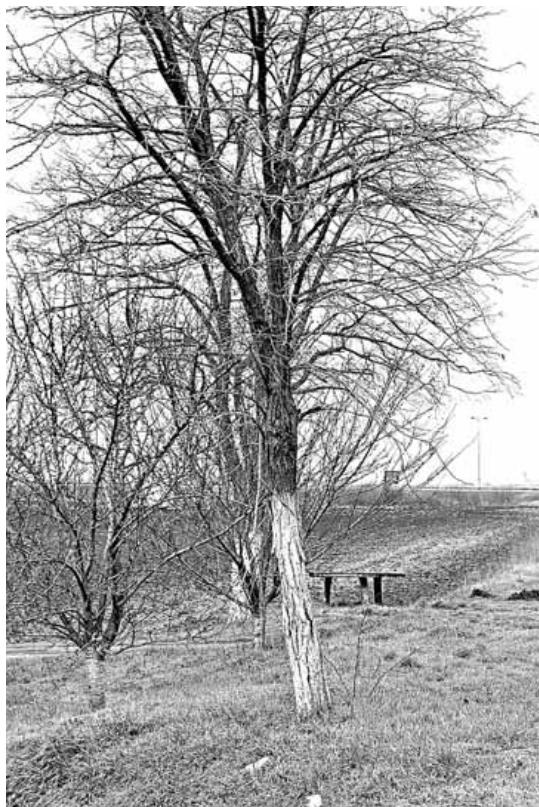
Kako je u svom izlaganju za skupštinskom govoricom istakao **Zoran Semenović**, član komisije za izradu ovog programa, ovim dokumentom je obuhvaćeno 3.300 hektara u vlasništvu države, u klasi njiva, voćnjaka i vinograda.

- Prosečna veličina poseda u šidskoj opštini je 1,92 ara, što predstavlja jednu od najlošijih veličina parcela u celoj Vojvodini. U praksi to znači da naši seljaci imaju izuzetno malo zemlje u svom vlasništvu i da teško žive. Šidska opština još uvek nije kompletno komasirana i to je jedan od velikih zadataka koje bi trebalo uraditi u narednom periodu. Do sada je taj posao obavljen na oko 53.000 hektara poljoprivrednog zemljišta, a komasacija nije izvršena na oko 16 hiljada hektara i to u katastarskim opštinama: Morović, Batrovci, Molovin, Ljuba i Đipša. Upravo iz tog razloga ovim programom uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta obuhvaćeno je i ukupnjavanje katastarskih opština

u kojima nije urađena komasacija, a koje su za nas veoma bitne, s obzirom da se nalaze na graničnom području opštine – rekao je Zoran Semenović, član komisije za izradu godišnjeg programa zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini.

Premda njegovim rečima, u svim katastarskim opštinama najviše su zastupljene treća i druga klasa zemljišta, dok prve kategorije ima veoma malo. Sve to utiče i na samu strukturu setve, tako da poljoprivrednici mogu da se opredeljuju pre svega za gajenje strnih žita, dok su uljarice i šećerna repa manje zastupljene na ovim terenima.

- U ovom programu su, pored ostalog, navedene i potrebe odvodnjavanja parcela koje postoji kroz primarne i sekundarne mreže prokopane pre dosta vremena koje se nalaze se u dosta lošem stanju. Odvodnjavanje je kod nas jako primitivo i zastarelo i zasniva se na kanalskoj mreži koja je u nekom većem obimu urađena još sredinom 80-ih godina. Imamo ukupno oko 1.200 hektara kanala, prosečne dužine od oko 80 kilometara koji su razvijeni na celoj teritoriji šidske opštine. Važno je naglasiti da, kada je u pitanju navodnjavanje, država u tom domenu nije uradila apsolut-

Atarski putevi

Prema programu zaštite, uređenja i korišćenja poljoprivrednog zemljišta ove godine akcenat će biti stavljen na uređenje atarskih puteva i otresišta.

- Osim uređenja atarskih puteva, u planu je da se u ovoj godini urade i otresišta, odnosno da sa svakog atarskog puta koji izlazi na asfaltni put napravimo otresište koje će biti od čvrstog materijala širine od četiri do šest metara, u zavisnosti od širine atarskog puta, kako se na drum ne bi iznosilo blato koje može da ugrozi bezbednost saobraćaja na putu – rekao je Zoran Semenović.

Atarski put u Kukujevcima

no ništa, jer sve sisteme za navodnjavanje koji postoje uradile su ili privatne firme ili fizička lica. Još od druge agrarne reforme država nije preduzela ništa u oblasti melioracije, tako da mi na području naše opštine imamo više od 300 hektara zemljišta koje bi mogli da uradimo meliorativno, međutim, nismo još stupili u taj posao, ali se nadam da ćemo to uspeti u narednom periodu – objašnjava Zoran Semenović, dodajući da će na javnoj licitaciji za davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini ove godine biti oko 1.300 hektara, a Opština Šid bi na osnovu zakupa trebalo da prihoduje blizu 40 miliona dinara.

U izradi ovog godišnjeg programa učestvovalo su i zaposleni u opštinskoj Kancelariji za poljoprivredu. Kako je istakao **Dejan Vučenović** u planu ovim dokumentom predviđeno je i obeležavanje parcela na hiljadu hektara, što će koštati oko 4,5 miliona dinara.

- Planirano je da za uređenje atarskih puteva bude izdvojeno oko

18 miliona dinara, za komasaciju oko osam miliona, dok će za uređenje i opremanje poljočuvarske službe biti izdvojeno oko sedam miliona dinara. Ova sredstva dobiće se izdavanjem zemljišta po pravu pre-

čeg zakupa i licitacijom – rekao je Dejan Vučenović, iz Kancelarije za poljoprivredu Opštine Šid.

tekst: **S. Mihajlović**
foto: **M. Mileusnić**

Stručna služba u Kancelariji za poljoprivredu

JAVNA RASPRAVA O ZAKONU O ZADRUGAMA

Veliki značaj zadruga

Minstarstvo finansija i privrede i Zadružni savez Srbije organizovaće u Beogradu javnu raspravu o Nacrtnom zakonu o zadrugama. Javna rasprava se sprovodi kako bi se čulo mišljenje svih zainteresovanih strana, pre svega zadrugara, o predviđenim zakonskim rešenjima u cilju što bolje pripreme finalnog teksta.

Ministarstvo je na inicijativu zadruga i zadružnih saveza pripremilo Nacrtni zakon o zadrugama, koji će na savremen način urediti oblast zadruga u Republici Srbiji.

Premda podacima iz 2009. godine u Srbiji je registrovano 2.124 zadruga, od kojih je najveći broj zemljoradničkih (67,1 odsto), zatim omladinskih 378 (17,8 odsto), stambenih 146 (6,9 odsto)...

Zadruge u Srbiji imaju dvovekovnu tradiciju i jedan su od prvih oblika organizovanog privređivanja, a kako ističe predlagač, stvaranje pravnog okvira za modernizaciju zadruga i njihov brži razvoj doprineće oživljavanju privredne aktivnosti, otvaranju novih radnih mesta.

Značaj zadružnog organizovanja naročito su prepoznale države

EU, koje su razvojem zadruga rešile brojne probleme, pre svega one socijalne i ekonomiske prirode.

Zadruge su prepoznate kao najbolji oblik brzog zapošljavanja i razvoja manje privlačnih privrednih oblasti, a iskustva dobre regulative i prakse zemalja članica EU korišćena su prilikom pripreme novog zakona o zadrugama.

Tekst Nacrtnog zakona zvanično je dostupan na sajtu Ministarstva finansija i privrede, www.mfp.gov.rs. Javna rasprava traje do 11. aprila ove godine.

Izvor: **Tanjug**

ŠID • PLANOM SETVE NA TERITORIJI OPŠTINE

Biće posejano blizu 30 hiljada hektara

Ovog proleća na teritoriji šidske opštine setva će da se obavi na ukupno 29.499 hektara zemljišta, od čega je 26.810 u privatnoj i 2.689 hektara u zadružnoj svojini.

Planom setve predviđeno je da merkantilnim kukuruzom bude zasejano ukupno 19.202 hektara, od čega u individualnim gazdinstvima 17.918, a u poljoprivrednim preduzećima i zadrugama 1.284 hektara.

Sojom će ovog proleća biti zasejana površina od 8.220 hektara, od čega u individualnom sektoru 7.401, a u zadružnom 819 hektara. Pod šećernom repom predviđeno je da bude 1.075 hektara, od čega 715 u individualnom i 360 hektara u zadružnom vlasništvu.

Povrće će zauzeti površinu od 281, suncokret od 230, a semenski kukuruz 136 hektara.

S. M.

Školovanjem vinara obnavljaju iriška sela

Budući iriški vinogradari nova znanja stiču u dobro opremljenoj školi, laboratorijom opremljenom najsavremenijim sredstvima, kao i na školskoj zemlji, oko koje, kako ističu, u narednom periodu treba da se razvije stabilna ekonomija

Uz oživljavanje zaružne proizvodnje, jedan od bitnih preduslova razvoja sremske poljoprivrede i oživljavanja usnulih sremačkih sela zatvorenih u sopstveni jad, bedu i brigu, jeste i obrazovanje onih profila koji se po okončanju svog školovanja mogu vratiti u svoje opštine i sela i tamo pokrenuti proizvodnju u skladu sa modernim trendovima i tokovima razvoja poljoprivrede.

Ova istina posebno je bitna za male sremačke opštine, poput Iriga, koje ne mogu da se pohvale velikim industrijskim zonama, ali koje, sa druge strane, imaju sve potencijale za razvoj turizma i poljoprivrede, u ovom slučaju voćarstva i vinogradarstva.

Uče u najsavremenijim uslovima

Upravo otuda, već treću godinu za redom, Srednja stručna škola „Borislav Mihajlović – Mihiz“ iz Iriga vrši upis u školovanje učenika, budućih vinara i vinogradara koji će, kako ističe direktorica škole **Radinka Birinji**, u

Radinka Birinji

mnogome poboljšati kvalitet proizvodnje vina što je i te kako važno za Iriški i njegova sela koja su nadaleko čuvena po svojim odličnim vinima.

- Kao što je poznato, razvoj vinarske je i od strane lokalne samouprave, da tako kažem, zvanično proglašen za stratešku granu razvoja i to ne samo zbog odličnih uslova koje imamo za razvoj vinarstva nego i zbog činjenice da najveći broj ljudi koji živi na selima imaju vinograde. Nama vinarstvo nije samo ljubav, nego i nužda i Opština je pravilno prepozna da upravo u tome leži jedina mogućnost razvoja naših sela, objašnjava direktorica. – Prateći taj trend, mi smo pre tri godine i pokrenuli u našoj školi obrazovni smjer „Vinogradar, vinar“, koji traje četiri godine i na kojem se zainteresovani obučavaju kako za unapređenje same proizvodnje vina, tako i za sadnju i vođenje brige o vinogradima.

Trenutno, budući iriški vinogradari nova znanja stiču u dobro opremljenoj školi, laboratorijom opremljenom najsavremenijim sredstvima, kao i na školskoj zemlji, oko koje, kako ističu, u narednom periodu treba da se razvije stabilna ekonomija.

- Imamo 218 učenika iz Iriga, Vrdnika, Novog Sada, Temerina, Sremskih Karlovaca i drugih mesta koji rade u najsavremenijim mogućim uslovima. Imamo i oko 80 hektara svoje zemlje od čega je jedan hektar za sadnu pod vinovom lozom, ali planiramo da u narednim godinama površine pod grožđem uvećamo, kako bi se, pored usavršenja praktičnih znanja učenika, pretvorili i u jedan koliko toliko samodrživi sistem koji bi mogao prodajom

U poseti vinariji „Zvonko Bogdan“

svojih vina da se održava. Zahvaljujući resornom pokrajinskom Sekretarijatu, izgradili smo arterski bunar i sledeće nam je u planu izgradnja navodnjavanja tako da ćemo postati prava mala ekonomija, jasna je direktorica.

Iskoristiti sve potencijale

Kako navodi **Radmila Stojanović** profesor stručnih vinogradarskih predmeta, zahvaljujući Fruškoj Gori i blizini Dunava, Iriški ima izuzetne tečajne koji već vekovima daju izuzetna vina.

- Na nama je da učinimo sve kako bi se potencijal kojeg nesumnjivo imamo maksimalno istoristio. Tu ne ma mnogo kalkulacije, jer ako mislimo da idemo napred, moramo konsultovati nova znanja i unapređivati naše vinogradarstvo. Zbog toga, naši učenici uče sve, od početka proizvodnje sadnog materijala, sadnje vinograda, podizanja matičnjaka, kalemlijenja, podizanja mladog vinograda, sadnje, sadnje vinograda plemenite loze, nego vinograda, preko izučavanja sortimenta, do finalne proizvodnje vina, vinskog sirčeta, rakije, vinjaka i svega onoga što se ne može iskoristiti za samo vino. Uslovi u kojima radimo zadata su prvaklasi, a veliku pomoć nam pružaju i vinarije „Mačkov podrum“ i „Kovačević“ sa kojima imamo ugovore o saradnji u smislu prakse koju naši učenici obavljaju, objašnjava Stojanovićeva.

U cilju unapređenja znanja, budući vinari redovno obilaze velike podrume i vinograde, a nedavno su bili i u poseti vinariji „Zvonko Bogdan“ koja je jedna od 40 najmodernejših opremljenih vinarija u Evropi. Ova poseta, poklopila se i sa odlaskom iriških vinara i predstavnika lokalne samouprave u posetu vršačkim vinogradarima, što je još jedan u nizu dokaza da će godina pred nama, barem kada je o Irišu reč, biti u znaku vina.

S. Lapčević
M. Mileusnić

Kako do regresa za gorivo

Ako se zahtev za ostvarivanje prava na regres podnosi za evro dizel, uz zahtev se dostavlja fotokopija saobraćajne knjižice (dozvole) na ime podnosioca, odnosno fotokopija ugovora o korišćenju mašine i fotokopija saobraćajne knjižice (dozvole) za tu mašinu. Ako se iz saobraćajne knjižice (dozvole) ne može utvrditi da mašina koristi evro dizel kao gorivo, uz zahtev za ostvarivanje prava na regres daje se izjava da mašina koristi to gorivo

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede - Uprava za agrarna plaćanja obavestilo je sve nosioci registriranih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava o mogućnosti kupovine dizel goriva (dizel D2 i evrodizel) u periodu od 01. aprila do 31. maja na maloprodajnim objektima NIS AD, uz naknadno regresiranje dela cene.

Prema informaciji Ministarstva, u skladu sa Pravilnikom važeća maloprodajna cena dizel goriva, koju plaća kupac regresira se u visini od 50,00 dinara po litru goriva.

- Pravno lice, preduzetnik i fizičko lice - nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstava ima pravo na korišćenje regresa za gorivo ako, pored uslova propisanih zakonom kojim se uređuju podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, kupi najviše od 60 litara goriva po hektaru prijavljene i zasejane, odnosno zasajene površine za koju se ostvaruje pravo na regres, u periodu od 1. aprila do 31. maja tekuće godine za prolećne radeve.

- Kupovina goriva vrši se na 228 maloprodajna objekta – benzinskih stanica NIS-a. Spisak prodajnih mesta biće obavljen i na internet stranici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede www.mpt.gov.rs i na internet stranici Uprave za agrarna plaćanja www.uap.gov.rs kako bi krajnji korisnici bili obavešteni o mestima na kojima mogu da ostvare pravo na kupovinu regresiranog goriva. Gorivo D2 i evro dizel prodaju se po maloprodajnoj ceni goriva, važećoj na dan prodaje, utvrđenoj u skladu sa poslovnom politikom ovlašćenog distributera.

- Kupac je dužan da, pre preuzimanja goriva, na za sebe pogodan način, izvrši proveru broja pod kojim je registrovano poljoprivredno gazdinstvo (BPG), a radi saopštavanja tog broja prodavcu na prodajnom mestu, u cilju ostvarivanja prava na kupovinu goriva pod uslovima iz Pravilnika. Gazdinstva koja još uvek nisu dobila BPG, neće moći da ostvare pravo na regres dok taj broj ne dobiju.

Prodavac na prodajnom mestu vrši proveru saopštenog broja na taj način što proverava da li je navedeni BPG sadržan u Izvodu. U slučaju da takvog broja nema u Izvodu, obaveštava kupca da saopšteni broj nije tačan i poziva ga da saopšti ispravan BPG, upozoravajući ga da, u slučaju ponovnog neslaganja, nema pravo na regresiranje utočenog goriva. Ukoliko ni ponovo saopšteni BPG nije sadržan u Izvodu, prodavac na prodajnom mestu Ovlašćenog distributera neće ukucati taj broj na licu fiskalnog isečka, niti rukom upisati taj broj na poleđini fiskalnog isečka, niti poleđinu potpisati i pečatom overiti. Na tako izvršenu prodaju se ne primenjuje regresiranje cene po Pravilniku, već važeća cena Ovlašćenog distributera bez ikakvih odbitaka ili popusta iz Pravilnika.

- Ukoliko je saopšteni BPG sadržan u Izvodu, prodavac ukucava BPG na licu fiskalnog isečka, štampa isečak i na njegovoj poleđini upisuje identičan BPG, potpisuje i pečatom prodajnog mesta overava poleđinu isečka i potom zahteva od krajnjeg korisnika da izvrši proveru identičnosti ukucanog BPG na licu fiskalnog isečka sa BPG upisanim na poleđini fiskalnog isečka i da svojim potpisom potvrdi da je utvrdio identičnost.

- Ukoliko Kupac utvrdi da se rukom upisani BPG na poleđini fiskalnog isečka razlikuje od BPG ukucanog na licu fiskalnog isečka, zatražiće od prodavca na prodajnom mestu ispravku. Ispravku vrši prodavac, precrtavanjem pogrešno upisanog broja i upisivanjem ispravnog, s tim što je obavezан da ispravku parafira i posebno pečatira. Nakon toga, Kupac svojim potpisom potvrđuje identičnost upisanih BPG.

- Kupac ne može ostvariti pravo na regresiranje goriva u skladu sa Pravilnikom u slučaju da BPG ukucan na licu fiskalnog isečka i BPG rukom upisan na poleđini fiskalnog isečka nisu identični, kao ni u slučaju da na poleđini fiskalnog isečka nedostaje pečat i/ili potpis prodavca i potpis Kupca.

- Zahtev za ostvarivanje prava na regres za gorivo podnosi se u dva primerka Ministarstvu finansija i privrede - Uprava za trezor od 1. maja do 30. juna 2013. godine, za prolećne radeve, na Obrascu 1. - Zahtev za ostvarivanje prava za regres za gorivo za prolećne radeve u 2013. godini.

Uz zahtev za ostvarivanje prava za regres za gorivo podnosi se i original fiskalnog isečka izdat u skladu sa zakonom kojim se uređuju fiskalne kase na čijoj poleđini je ovlašćeni distributer koji ga je izdao upisao broj poljoprivrednog gazdinstva i overao ga pečatom i potpisom.

Ako se zahtev za ostvarivanje prava na regres podnosi za evro dizel, uz zahtev se dostavlja fotokopija saobraćajne knjižice (dozvole) na ime podnosioca, odnosno fotokopija ugovora o korišćenju mašine i fotokopija saobraćajne knjižice (dozvole) za tu mašinu. Ako se iz saobraćajne knjižice (dozvole) ne može utvrditi da mašina koristi evro dizel kao gorivo, uz zahtev za ostvarivanje prava na regres daje se izjava da mašina koristi to gorivo

Pravno lice, preduzetnik i fizičko lice - nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstava može kupovati gorivo više puta ali se zahtev za ostvarivanje prava na regres za gorivo za prolećne radeve može podneti jedanput.

Prikljuk prijema zahteva Uprave upisuje na oba primerka zahteva naziv filijale Uprave, broj, datum i vreme prijema zahteva, kao i broj primljenih fiskalnih isečaka, overava ih potpisom i jedan primerak zahteva vraća podnosiocu zahteva kao dokaz da je zahtev primljen. Obrazac zahteva za regresiranje dizel goriva preuzima se u nadležnoj jedinici Uprave za trezor.

GIBARAC • U POSETI FARMI KOKA NOSILJA „BARBARA“

Stalna ulaganja, postepen napredak

- Četiri hiljade koka nosilja svaki dan u proseku snesu oko 3.700 jaja. Sva su prvog kvaliteta, a klasirana su po veličini. Cena za A klasu u veleprodaji je devet dinara, a za SS klasu deset - kaže Nenad Barbara, vlasnik farme koke nosilja iz Gibarca

Dorodica Barbara u Gibarac se iz Petrinje u Hrvatskoj doselila 90-ih godina, a živinarstvom se bave već 15 godina. Nekada su uzgajali tovne piliće, a sada su se opredelili samo za koke nosilje.

Kako kaže **Nenad Barbara**, u ovom poslu učestvuju svi članovi porodice, njegovi otac i majka, kao i supruga **Slđana**. Na početku su u svom objektu radili uslužno za druge, a već desetak godina je prošlo od kada su se opredelili da se u ovom poslu okušaju samostalno.

- Kupujemo jednodnevne piliće koje uzgajamo 18 nedelja, a zatim ih stavljamo u kavezе gde počinju da nose jaja. Dve godine smo vršili i mitarenje, što podrazumeva regenerisanje kompletног организма kokoške. Naime, ona vremenom iz svog organizma izbací sav kalcijum, pa da bi se on ponovo obnovio jedno vreme im se daju kvarni kamen i vitamini. Trenutno imamo četiri hiljade koka nosilja, koje svaki dan u proseku snesu oko 3.700 jaja. Sva su po veličini, od SS klase, koja su najveća i imaju više od 70 grama, preko A, B, S, pa sve do C klase. Cena za A klasu kod nas u veleprodaji iznosi devet dinara, a za SS deset. Razlika između klasa u težini je pet grama. Kokoške mogu aktivno da nose jaja godinu dana, nakon čega ih prodajemo klanicama za

Sortiranje jaja po veličini

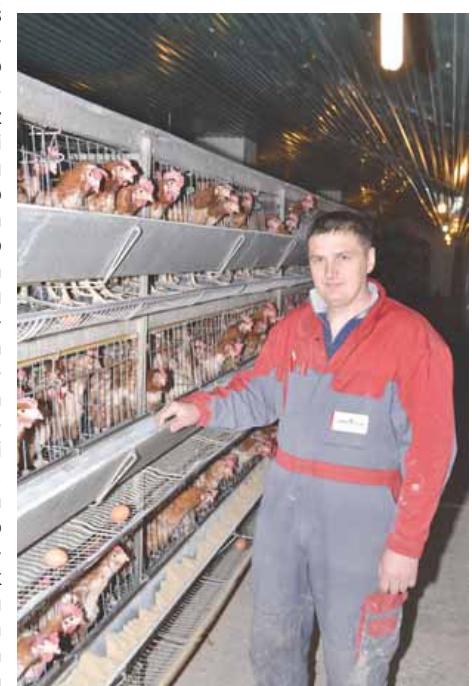
klanje - kaže Nenad Barbara, dodajući da se, u slučajevima kada se radi mitarenje, taj vek nosivosti produžava još za osam meseci, nakon čega ih više nije isplativo držati.

Nenad i njegov otac sami su napravili sve potrebne objekte, kako za uzgoj jednodnevnih pilića, tako i za koke nosilje. Kažu da najveći deo jaja plasiraju u Beogradu, a samo manja količina je namenjena tržištu u Mitrovici. Na pitanje da li se od ovog posla može živeti, članovi porodice Barbara jednoglasno

kažu da se od prodaje jaja danas sve teže živi, tako da iz tog razloga moraju da povezuju više poslova - rade uslužno sa mašinama za druge, a dosta se bave i bravarijom i limarijom.

- Osim ovih poslova, obrađujemo još i zemlju. Imamo naših 20 jutara, plus jedan deo zemlje uzimamo u arendu, tako da na taj način proizvodimo glavne sirovine za ishranu kokošaka: soju i kukuruz. S obzirom da imamo registrovanu farmu, nadam se da ćemo sada biti

u mogućnosti da uzmemo još nekih 50 jutara na osnovu prava prečeg zakupa. To bi nam to mnogo pomoglo, jer ne bi morali da dokupljujemo kukuruz kao što to sada radimo. Otac i ja smo sami napravili mešaonu i mlin, tako da sami mešamo sve neophodne sastojke za smesu i pravimo hranu, kako bi nam bilo jeftije. Jer, kada bi morali da kupujemo gotovu hranu, ovaj posao nam se uopšte ne bi isplatilo, s obzirom da četiri hiljade kokošaka za godinu dana pojede oko 200 tona hrane. Ovaj posao nije naporan, ako čovek ima volju i neki zacrtan cilj. Međutim, taj cilj, naročito u početku, ne sme da bude ogroman, jer ovaj posao zahteva stalna ulaganja u proizvodnju, pa je zato i napredak postepen. Mnogi nas pitaju kada do počnu da se bave ovim poslom. Ja sam raspoložen da svakome pomognem savetima i moja vrata su uvek otvorena za sve, jer nemam nikakvih tajni. Svakome ko ima volju da radi objasnjuju šta treba, čak i najmanje sitnice, ali potrebljeno je da taj neko ima barem neke osnovne preduslove za rad, a to su, pre svega, vlastita zemlja, barem pet jutara, mešaona za hranu i vozilo za prevoz jaja. Bez toga niko ne treba da ni da razmi-

Nenad Barbara iz Gibarca pored kavezsa sa kokama nosiljama
šla o ovom poslu, čak ni da počne samo sa 500 nosilja, jer neće imati nikakvu računicu da to radi - kaže Nenad Barbara, vlasnik farme koke nosilja iz Gibarca.

tekst: **S. Mihajlović**
foto: **M. Mileusnić**

Trostruka snaga fungicida

- koristi se u usevu pšenice i ječma, kao i u vinovoj lozi
- jedinstvena kombinacija tri aktivne materije
- širok spektar delovanja - uspešno suzbija bolesti pepelnice, rde i pegavosti
- preventivni, kurativni, eradikativni efekat
- brzo delovanje, dugotrajan efekat
- idealno oružje u borbi protiv rezistencije

Bayer d.o.o.
Omladinskih brigada 88b, 11070 Beograd
Tel: 011 2070 252, Faks: 011 2070 261
Zeleni linija: 011 2070 258
zelenalinija@bayer.com, www.bayercropscience.co.rs

Bayer CropScience

INDIJA • OSMI SAJAM VOJVODANSKIH VINA

Prvi put ocenjivanje „Slankamenke“

U novom prostoru šoping centra u Indiji održan 8. sajam vojvođanskih vina - Pojedini vinari poručuju da je budućnost u proizvodnji organskih vina

Proteklog vikenda u Fashion outlet centru u Indiji održan je osmi po redu Sajam vojvođanskih vina. Svi posetnici imali su priliku da degustiraju vina najboljih proizvođača, a bilo je i vinara sa Kosova i iz Republike Srbije kao i domaćih sremskih proizvođača vina. Organizator ove već tradicionalne manifestacije je Udruženje ljubitelja vina „Slankamenka“ uz podršku lokalne Turističke organizacije.

- Ponudili smo našim posetiocima najbolja vina iz berbe 2012. godine koja je prema našoj oceni bila izuzetno dobra i imamo veoma kvalitetna vina ove godine. Manifestacija Sajam vojvođanskih vina dobija sve masovniji karakter, a mislim da je ovo najuspješniji sajam do sada. S obzirom na vremenske prilike, veroma sam zadovoljan posetom - rekao je **Gojko Aćimović** organizator sajma i predsednik Udruženja prijatelja vina „Slankamenka“ i naglasio da su ove godine, po prvi put, imali ocenjivanje vina „Slankamenka“ koja su mlade sudije ocenjivale po novom kriterijumu jer se teži većoj objektivnosti.

U potpuno novom prostoru šoping centra vino su izložili mnogi vinari, a u najvećem broju proizvođači vina sa ovih prostora.

- Učestvujem od samog početka, odnosno od prve manifestacije izložbe vina u Indiji. Ono čime mogu da se pohvalim, jeste priznanje za organsko vino koje sam napravio. Reč je o vinu koje je napravljeno bez enoloških sredstava. Tendenci-

ja je da se ova vrsta vina proširi i na druga tržišta osim našeg. Pored organskog, izložio sam i bermetu koji je drugačiji od ostalih bermeta kao i moja klasična vina. Publika i poslušnici vina ovde mogu da se upoznaju sa vinima i da ih degustiraju,

Vina iz sremskih opština

ali budućnost srpskog vinarstva i vinogradarstva je u organskoj proizvodnji. To je nešto što je retkost u Evropi i takvo vino ima u sebi osobine koje postoje u koštici i peteljci - rekao je jedan **Zvonko Gvozdanović** vinar iz Starog Slankamena.

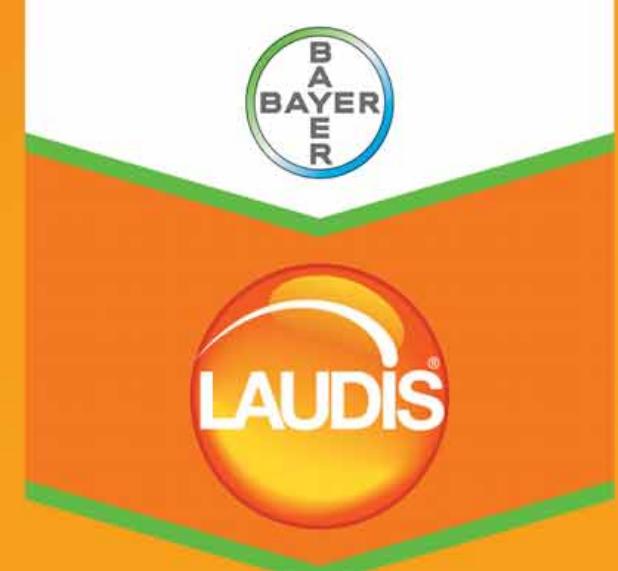
Organizaciju osmog sajma vojvođanskih vina pomogli su i ljudi iz Turističke organizacije opštine Indija.

M. Balabanović

- Dali smo logističku podršku i izuzetno smo zadovoljni posetom. Svake godine mi smo tu da pomognemo koliko je u našoj moći i trudimo se da sve više promovišemo vinski turizam na teritoriji naše opštine - rekao je **Boris Paško** direktor Turističke organizacije opštine Indija.

Snažno i sigurno!

- U najvećem broju slučajeva ne treba mu "partner", jer suzbija gotovo sve dominantne širokolisne i jednogodišnje uskolisne korove
- Nema straha od oštećenja kukuruza jer pripada grupi najselektivnijih herbicida
- Daje slobodu u odlučivanju o vremenu primene, jer se može koristiti i kada kukuruz preraste optimalne faze za primenu herbicida
- Mogućnost primene u šećercu i semenskom kukuruzu
- Efikasan i u sušnim uslovima
- Može se mešati sa drugim herbicidima radi proširenja spektra delovanja
- Bez ograničenja u plodoredu

Bayer BEKMaxx
Tehnologija koja čuva

Bayer d.o.o.
Omladinskih brigada 88b, 11070 Beograd
Tel: 011 2070 252, Faks: 011 2070 261
Zelena linija: 011 2070 258
zelenalinija@bayer.com, www.bayercropsceience.co.rs

Bayer CropScience

127 hektara koji život znače

- Poljoprivrede nema bez zadruge, jer najveći deo naših zemljoradnika ima male posede i kao individualci teško mogu da opstanu. Udruživanje je nepohodno i na nama je da uradimo sve kako bi tu očiglednu potrebu napokon i realizovali, objašnjava Paja Nikolić

Da bi srpsko selo moglo da krene napred i da bi moglo da odgovori na izazove vremena koje dolazi, ono se, pre svega mora vratiti u vlasništvo naših zemljoradnika. Ali, ne formalno nego istinski, delatno, što se može ostvariti samo ako se pokrene stari, zadružni oblik udruživanja, a zadružna zemlja konično vrati u posed paora. Na taj način, stvorili bi se svi preduslovi da se između proizvođača i kupaca uklone svi posrednici, nakupci i oni koji pod sumnjivim okolnostima i, po mišljenju najvećeg dela naših paora, ko zna za koga i to po visokim cenama otkupljuju zemlju.

Od „Fruškogorke“ do „Brile“

Međutim, ako je verovati rečima zadrugara, ova potreba još uvek je stvar teorije, jer u praksi oni koji se upuste u borbu za povraćaj zadružne zemlje, često nailaze na čitav niz problema koji se ogledaju, kako u zamršenim kanalima birokracije tako i u bezvoljnosti onih koji u svojim rukama drže poluge političke vlasti.

Najbolji dokaz da se obnavljanje zadružarstva teško pokreće sa mrtve tačke je i primer stejanovačke Zemljoradničke zadruge „Brile“ koja, kao pravni naslednik prethodne „Fruškogorke“ već više od deset godina potražuje 127 hektara svoje zemlje koju su svojevremeno koristili „Agroruma“ i AD „Pinki“ iz Sremske Mitrovice.

Kako ističe **Paja Nikolić**, direktor stejanovačke zadruge, borba za povraćaj zadružne svojine je teška, ali vredna svakog napora koji se,

kako kaže, mora podneti, ako se želi istinski oporavak našeg sela.

- Više je nego jasno da poljoprivrede nema bez zadruge, jer najveći deo naših zemljoradnika ima male posede i kao individualci teško mogu da opstanu. Udruživanje je nepohodno i na nama je da uradimo sve kako bi tu očiglednu potrebu napokon i realizovali, objašnjava Nikolić.

Prvi put, inicijativa za povraćaj 127 hektara zadružne svojine upisane u Katastarskoj opštini Stejanovci, podneta je 2001. godine u ime tada postojeće Zadruge „Fruškogorka“. U međuvremenu, kako napominje Nikolić, „Fruškogorka“ je usled dugogodišnje blokade, krajem 2010. godine izbrisana iz registra.

Posle tega u maju 2012. godine, neumorni zadrugari odlučuju da pokrenu novu kooperativu i registriraju Zadrugu „Brile“ koja danas ima 11 zadrugara i jednog zaposlenog. Kako je delatnost Zadruge ostala ista, stejanovački zadrugari na čelu sa svojim direktorom odlučuju da podnesu novi zahtev za povraćaj preko potrebne svojine na koju, po svim odredbama Zakona o zadrugama imaju pravo.

- Još pre nego što je „Agroruma“ privatizovana, u vreme vođenja stečajnog postupka, mi smo poslali „izlučno pravo“, koje spričava da se naša zemlja, koja je u to vreme bila predmet upravnog postupka proda. Krajem avgusta prošle godine obratili smo se i lokalnoj samoupravi u Rumi, Odeljenju za urbanizam i komunalno stambene poslove sa istim zahtevom. Rok za odgovor je bio 60 dana i odgovorili su nam upravo poslednji dan, odbivši svaki naš pred-

log bez prethodnog sazivanja upravnog postupka, na kojem bi sve zainteresovane stranke mogle da objasne svoje zahteve i potrebe. Zapravo, od sameg prvog pojavljivanja i predaje zahteva, lično sam naišao na neshvatljiv birokratski odnos, kao da smo mi zadružari došli da tražimo neku kratkoročnu pomoć da preživimo, a ne da potražujemo povraćaj sopstvenog imanja - razočarano priča Nikolić.

Žalba Ministarstvu

Po dobijanju negativnog odgovora, zadrugari su preko opštinskog upravnog organa početkom novembra uložili žalbu nadležnom Ministarstvu u kojoj su naveli da je u nekoliko navrata povreden Zakon o vođenju upravnog postupka.

- Opštinska administracija je bila u obavezi da sazove susjeljavanje i saslušanje stranaka. Ma kakav naš zahtev bio, morala nam se dati mogućnost da obratimo svoje zahteve. Ništa u toj našoj žalbi nije napamet pisano. Povreden je zakon i mi očekujemo da se ovo opštinsko rešenje ponisti i da se konačno vratimo pravom Upravnog postupku u kojem će nam biti omogućeno da svoje interese objasnimo. Međutim, ono što nam je na neki način najteže palo jeste činjenica da smo prekinuli i kontakte sa AD „Pinki“ koji je, kada smo krenuli u postpuak, bio voljan da nam vrati zemlju koju su koristili. Mi smo pravni sledbenici, kako „Fruškogorke“ tako i stare predratne zadruge,

Paja Nikolić

imamo istu delatnost, ista je Katastarska opština i tu ne treba mnogo trošiti reči i vremena da bi se zemlja konačno vratiла onima kojima i pripada, jasan je Nikolić. - Upravo otuda, mi čemo ići i dalje, žalićemo se i tužiti dok se stejanovačkim paorima ne da ono što im je preko potrebno da bi preživeli ovo teško vreme.

Zadružna svojina postoji

Trenutno, stejanovačka zadružna svojina postoji, i to da zadružnička kancelarija koju koristi, veći zadružni prostor koji je, kako napominje Paja Nikolić usurpiran od

strane Mesne zajednice, kao i magacin, koji je izdat privatnim licima.

- Ja sam bio u mnogim seoskim Sremu i mogu reći da su zemljoradnici i te kako zainteresovani za zadružarstvo. Oni shvataju da je kooperativa zdravi osnov zemljoradničke proizvodnje i ona je naročito dobra za male posednike kojih je i najviše. Poseban elan ljudima daje primer grabovačke zadruge koja se izborila za svoja prava, koja dobro posluje i polako upošljava preko potrebne stručnjake. Ljudi se okupljaju oko svoje zadruge, znaju gde i kod koga mogu da dođu ako im je potrebna pomoć, sigurni da će nama na prvom mestu biti struka, posao i poljoprivreda a ne politika. Trenutno nas je 11 i imamo 50 dodatnih zahteva, a sarađujemo i sa onima koji nisu zadrugari koliko možemo i kako umemo. Borićemo se za svoju zemlju, jer mi sem nje nemam drugi kapital i drugo znaće, zaključuje Nikolić.

Na kraju, treba istaći i to da razvoj zadružarstva, uz proaktivnu ulogu države u regulaciji tržišta i zaštite domaće proizvodnje od inozemne robe lošijeg kvaliteta ili pak genetski modifikovanih organizama i monopolista, svakako može dovesti do promena u sferi poljoprivredne, te do stvaranja novih političkih koncepta kojima će svoju realnost zasnovati, ne na individualizmu i negativnom takmičarskom duhu, nego na solidarnosti i komunitarizmu.

S. Lapčević

SREMSKA MITROVICA • OSNOVANA AGENCIJA ZA RURALNI RAZVOJ GRADA

Podrška razvoju poljoprivrede

Na sednici sremskomitrovačke Skupštine grada, održanoj 10. aprila, većinom glasova odbornika usvojena je odluka o osnivanju Agencije za ruralni razvoj Grada Sremska Mitrovica. Pravni osnov za donošenje ove odluke su odredbe Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Kako je navedeno u obrazloženju ove odluke, osnov joj je, konkretno, činjenica da je odredbama ovog zakona propisano da organi lokalne samouprave mogu osnivati pravna lica za podršku i za sprovođenje poljoprivredne i politike ruralnog razvoja.

Od projekta do agencije

Agencija se osniva u formi privrednog društva, društva sa ograničenom odgovornošću, a finansijska sredstva za njeno osnivanje Grada Sremska Mitrovica dobio je od Podkrajinskog sekretarijata za međuregionalnu saradnju i lokalnu samoupravu. Naime, grad se prijavio i prošao na konkursu za sufinansiranje realizacije prioritetnih projekata iz lokalnih strateških planova koji doprinose ujednačavanju stepena razvijenosti lokalnih zajednica na teritoriji AP Vojvodine.

Donošenjem odluke o osnivanje Agencije na aprilskoj sednici Skup-

štine grada ispoštovan je rok za realizaciju samog projekta.

Svrha osnivanja Agencije je pružanje podrške naporima grada u obavljanju redovnih delatnosti u domenu poljoprivrede i ruralnog razvoja i uspostavljanju veze između korisnika, grada, ministarstava i donora, izrade projekata i pružanja neophodnih usluga krajnjim korisnicima - poljoprivrednicima, preduzetnicima, prerađivačima, kao i liciima koja se bave turizmom.

Zadaci i ciljevi rada

Agencija će takođe, obavljati i aktivnosti kao što su prikupljanje podataka o proizvodnji, prodaji, investicijama, problemima i mogućnostima u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja i pripremati periodične izveštaje o novinama u poljoprivredi na teritoriji Grada Sremska Mitrovica i godišnji izveštaj o stanju poljoprivredne. Takođe, agencija će izrađivati i sprovoditi godišnji program podrške ruralnom razvoju, učestvovaće u predstavljanju poljoprivredne Sremska Mitrovica pred donatorima, ovlašćenim organima i organizacijama na nivou Republike, davati podršku gradskoj administraciji u domenu nadležnosti Grada vezanih za poljoprivrednu. To se posebno odnosi na organizovanje po-

Sremska Mitrovica : Sednica Skupštine grada

slava u vezi procenom štete od elementarnih nepogoda i vođenju baze podataka o nastalim štetama, kao i u komunikaciji sa nadležnim mi-

nistarstvom, sproveđenju Zakona o poljoprivrednom zemljištu, Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju i Zakona o podsticajima u poljoprivred-

vredi i ruralnom razvoju kao i pripremi drugih akata u ovoj oblasti.

S. Đ.

Podizanje voćnjaka

Prof. dr Zoran Keserović
Poljoprivredni fakultet, Novi Sad
Departman za voćarstvo, vinogradarstvo, hortikulturu i pejzažnu arhitekturu

Podizanje voćnjaka je složen i odgovoran posao kome se mora prći krajnje ozbiljno. Imajući u vidu da su voćke dugogodišnje kulture, greške učinjene pri podizanju zasada se kasnije teško otklanjavaju i uz velike materijalne troškove

Savremen način podizanja voćnjaka

Zasnivanje voćnjaka

Pre nego što se pristupi zasnivanju voćnjaka, moraju se proučiti prirodni uslovi sredine i neki ekonomski pokazatelji. Od prirodnih uslova sredine posebno treba obratiti pažnju na zemljište, klimu i položaj zemljišta na kome će biti podignut voćnjak, a od ekonomskih pokazatelja na blizini saobraćajnica, tržiste i mogućnost plasiranja planirane proizvodnje. To su osnovni preduslovi za dobar izbor voćne vrste, sorte, veličine zasada i odnosa pojedinih sorti u zasadu. Ako su svi ovni uslovi ispunjeni, onda se pristupa pripremi zemljišta za podizanje zasada.

Savremene zasade treba podizati samo na zemljištima koja su prethodno privredna kulturi. Potrebno je da se zemljište prvo očisti od šiblja, dugogodišnjeg korova, raznih žila i da se izvrši ravnjanje terena kako bi se olakšala obrada zemljišta i sprečilo zadržavanje vode u depresijama. Preporučuje se da se na takvom zemljištu 2-3 godine gaje, ako je to moguće, pretežno leguminozne biljke. Na parcelama na kojima se želi podići voćnjak, mogu se godinu dana pred sadnjom gajiti ratarske kulture koje ranije stazu, kako bi se zasejale neke leguminozne biljke koje brzo rastu i mogu biti zaorane prilikom rigolovanja.

Priprema zemljišta rigolovanjem

Pre samog rigolovanja potrebno je izvršiti fizičku i hemijsku analizu zemljišta. Hemijskom analizom zemljišta se ustanovljava sadržaj humusa, lakopristupačnog kalijuma i fosfora, sadržaj ukupnog azota, sadržaj kreča, kiselost zemljišta itd. Utvrđeno je da za savremenu intenzivnu voćarsku proizvodnju zemljište treba da ima 50-70% ukupne gline, najmanje 3% humusa, 15 mg lakopristupačnog fosfora i 25 mg kalijuma, najviše 6-8% ukupnog kalijum karbonata; kiselost zemljišta treba da se kreće u granicama pH 5-7 u KCl. Ukoliko ovi uslovi nisu ostvareni, onda se mora pristupiti popravci ili agrometeorativnom dubrenju voćaka. Ako je količina humusa u zemljištu mala, onda treba dodati odgovarajuću količinu stajnjaka. Za povećanje humusa od 0,1% u sloju zemljišta od 40 cm potrebno je dodati 2-3 vagona stajnjaka po hektaru. U nedostatku stajnjaka može se koristiti zelenišno dubrenje. Za povećanje 1 mg lakopristupačnog kalijuma i fosfora u 100 g suvog zemljišta potrebno je dodati 60 kg po hektaru fosfora i kalijuma. Ukoliko su zemljišta kiselija, treba izvršiti kalcifikaciju, a ako zemljišta sadrže više kreča, treba izvršiti zakiseljavanje zemljišta. Za kalcifikaciju se koristi najčešće mleveni krečnjak (kalijum karbonat CaCO₃), a može i negašeni i gašeni kreč. Ako se pri meitorativnoj popravci zemljišta unese i stajnjak, onda količinu mineralnih đubriva treba smanjiti za 10-30%. Kada se izvrši rasturanje organskih i mine-

ralnih đubriva, pristupa se rigolovanju ili dubokom oranju zemljišta. Dubina oranja zavisi od voćne vrste koja se sadi, podloge i tipa zemljišta. Dubina rigolovanja se obično kreće od 40 do 70 cm. Ono se obavlja rigoler plugovima. Ukoliko je oranični sloj plitak, preporučuje se obrada oranjem do 30 cm a zatim podrivanje cele površine na dubinu od 60 do 70 cm. Ukoliko se ne poseduju plugovi za rigolovanje, onda treba koristiti jednobrazni plug i izvršiti što dublje oranje. Ne treba rigolovati previše vlažno ili suvo zemljište, već najbolje umereno vlažno. Ako su tereni pod većim nagibom, onda se mora pristupiti pravljenju terasa ili vršiti rigolovanje u pravcu redova širine 2-3 m. Rigolovanje je najbolje obaviti u avgustu ili septembru, mada ako je lepo vreme moguće je obaviti i u oktobru, pa i početkom novembra. Posle rigolovanja zemljište treba ostaviti 1-2 meseca da se lagano slegne. Po sleganju zemljišta,ako se sadnja obavlja u jesen, treba obaviti finu pripremu zemljišta. Ako se sadnja vrši u proleće, tada se fina priprema obavlja u toku februara ili početkom marta. Izrigolovana površina prvo se priprema teškim tanjiračama, a neposredno pred sadnjom se prolazi setvospremaćom ili drtičama.

Priprema zemljišta riljanjem

Ako su male površine, onda se zemljišta za podizanje voćnih zasada mogu pripremiti riljanjem. Riljanje se posebno preporučuje na težim zemljištima. Obično se kod takvih zemljišta stvara nepropustljiv sloj za vodu, koji ometa normalan razvoj korenovog sistema voćaka. Njegovim razbijanjem, mešanjem sa površinskim slojem i delom zdravice, popravlja se vazdušni režim, zemljište je poroznije i korenov sistem se lako i brže razvija. Riljanje zemljišta za višegodišnje zasade se obavlja na tri ašova dubine, a to je oko 60-75 cm dubine.

Pripremu zemljišta riljanjem na manjim površinama moguće je uraditi na tri načina:

1. Parcija se podeli na trake širine 1 m. U svakoj od tih traka kopa se kanal dubine 70-75 cm. Površinski sloj zemlje iz prvog jarka se izbacuje na površinu graničnog neobradnog sloja, zatim sledi drugi sloj koji se nabacuje na površinski, a poslednji zdravični sloj se izbacuje na površinu iskopane zemlje. Potom se kopa drugi jarak. Površinski sloj zemlje iz drugog jarka se stavlja na dno prvog jarka i tako redom, pa zemlja zdravice dolazi na površinu prvog jarka. Kada se cela parcija izrili, onda se zemlja iz prvog jarka prenese u prazan poslednji jarak.

2. Drugi način riljanja je praktičniji jer se na taj način izbegava prenošenje zemlje sa jednog na drugi kraj parcele. Parcija se podeli na dve polovine, pa se prvo izrili jedna polovina, a zatim se počinje sa riljanjem druge polovine, ali sa suprotnog kraja. Na

taj način izbačena zemlja iz prvog jarka druge parcele se ubacuje u poslednji jarak prve polovine parcele.

3. Kod trećeg načina, riljanje počinjemo sa jednog čoška parcele, pa se do njene sredine kopaju sve duži jarkovi, a potom sve kraći. Kod ovog načina riljanja nema prenosa zemlje, ali se dobije nešto neravniji teren pa je neophodno uraditi kasnije površinsko ravnjanje.

Ukoliko je površina za riljanje na nagnutom terenu, onda treba voditi računa da dno jarka bude ravno ili malo nagnuto suprotno u odnosu na pad terena. Na taj način se malo ublažava erozija.

Ručna priprema zemljišta ašovljnjem je kvalitetna priprema jer se zemljište dobro očisti od raznih žila i ostašata korenja. Pored toga, ukoliko se kamenje nalazi na toj parceli, ne izbacuje se, već se stavlja u jarak gde služi kao drenaža.

Organizacija zemljišne površine

Pre nego što se pristupi sadnji potrebno je urediti površinu za podizanje voćnjaka. To podrazumeva određivanje veličine parcela, putne mreže, pravca pružanja redova i rasporeda sorti na plantaži. Ako se namerava proizvodnja na većoj površini, a u poslednje vreme poljoprivredni proizvođači se sve više odlučuju na takve korake, onda parcele ne bi trebale da budu duže od 200 m i šire od 100 m kako bi se omogućila lakša berba plodova. Glavni putevi treba da budu široki 6-8 m i da se pružaju uporedno na pravac redova, a sporedni putevi treba da iznose 4-5 m. Takođe, oko celog voćnjaka treba ostaviti put širine najmanje 6 m zbog lakšeg manipulisanja mašinama za obradu, zaštitu i transport plodova.

Prilikom organizacije zemljišne površine, treba voditi računa i o poduzimanju vetrozaštitnih pojaseva, pravljenju izvoda za vodu i regulisanju sistema za navodnjavanje. Kada je izvršena gruba organizacija zemljišne površine, pristupa se obeležavanju mesta za sadnju. Da bi mogli ovo uraditi, treba prethodno znati rastojanje između redova i u redu. Ono je različito za pojedine voćne vrste.

Rastojanje između voćaka

Pre same sadnje potrebno je obeležiti mesta za sadnju onako kako je to predviđeno projektom, kako u pogledu rasporeda voćaka (da li će se saditi u kvadrat, pravougaonik ili trougao), tako i u pogledu rastojanja između redova i u redu. Rastojanje između redova voćaka zavisi od voćne vrste, podloge, sorte, tipa zemljišta, uzgojnog oblika krune itd. Rastojanja koja treba koristiti za pojedine voćne vrste na različitim uzgojnim oblicima i različitim podlogama prikazana su u tabeli.

(Nastavak u narednom broju)

Rastojanje između redova i u redu različitih vrsta sa različitim uzgojnim oblicima (Stančević, 1990; Gvozdenović, 1985).

Vrsta, sorta, podloga i uzgojni oblik	Rastojanje
JABUKA	
KOTLASTA, PIRIMALNALA, I POBOLJŠANA PIRIMALNALA KRUNA	
Sejanac divlje jabuke, A-2, M-11	6-8 x 4,5-6
Na vegetativnim podlogama, MM-106, MM-111	4,5-6 x 3,5-4,5
PRAVLINA I NEPRAVLINA PALMETA	
Sejanac	
Bujne sorte na sejancu	5-6 x 4-5
Srednje bujne sorte na sejancu	5 x 3,5-5
Slabo bujne sorte na sejancu	4,5-5 x 3-4
Vegetativne podloge	
Bujne sorte na srednje bujnim podlogama (MM-106)	4-4,5 x 3-4
Srednje bujne sorte na srednje bujnim podlogama	4 x 3-4
Slabo bujne sorte na srednje bujnim podlogama	3,5-4,5 x 2,5-3,5
Sorte na kržljavim podlogama (M-26, M-9)	3-4 x 2-3
VRETENASTI ŽBUN I VITKO VRETENO	
Vretenasti žbun na podlozi MM-106	3,5-4 x 2-3
Vitko vreteno na podlozi M-9	3,5-4 x 1,0-1,6
Severno holandsko vitko vreteno na podlozi M-9-standardne sorte	3,2-3,7 x 0,7-1,1
"V"-sadnja na podlozi M-9-standardne sorte	3,5-4,0 x 0,5-0,8
Severno holandsko vitko vreteno na podlozi M-26-spur tipovi	3,0-3,5 x 0,5-0,8
"V" na podlozi M-26-spur tipovi	3,4-3,8 x 0,4-0,6
Supervreteno na podlozi M-9	2,8-3,2 x 0,4-0,6
KRUŠKA	
PRAVLINA I NEPRAVLINA PALMETA	
Sejanac divlje kruške	4-4,5 x 2-3,5
Vegetativna podloga dunja Ba 29	3,5-4 x 1,5-1,8
VRETENASTI ŽBUN	
Vegetativna podloga Ba 29	3,5-4 x 1,5-1,8
VITKI VRETENASTI ŽBUN	
Na dunji MC	3,0-3,5 x 0,8-1,0
Na dunji MA	3,3-3,7 x 1,2-1,4
Na dunji Ba-29	3,5-4,0 x 1,3-1,6
"V"-sadnja	
Na dunji MC	3,5-4,0 x 0,5-0,8
Na dunji MA	3,7-4,2 x 0,7-0,9
Na dunji Ba-29	4,0-4,5 x 0,7-1,0
Supervreteno	
Na dunji MC	2,8-3,2 x 0,4-0,5
Na dunji MA	3,2-3,6 x 0,6-0,7
Na dunji Ba-29	3,2-3,6 x 0,6-0,8
DUNJA	
SLOBODNA I KOTLASTA KRUNA NA PODLOZI Ba 29	4-5 x 3-4
MUŠMULA	
SLOBODNA KRUNA NA PODLOZI Ba 29	4-5 x 3-4
SLOBODNA KRUNA NA SEJANCU BELOG GLOGA	5 x 4
ŠLJIVA	
SLOBODNA KRUNA, VAZA, PIRAMIDA, POBOLJŠANA PIRAMIDA NA SEJANCU DŽANARIKE	6-7 x 4-6
NA VEGETATIVNIM PODLOGAMA (MARIJANA, JULIJANKA)	4 x 2,5-3,0
NA PODLOZI VVA-1	4 x 1,5-2
BRESKVA	
KOTLASTA KRUNA NA VINOGRADSKOJ BRESKVI	5-4 x 5-4
KOSA PALMETA NA VINOGRADSKOJ BRESKVI	4-5 x 2-4
VRETENASTI ŽBUN NA VINOGRADSKOJ BRESKVI	4-4,5 x 1,5-2,5
PALMETA Y	3,5 x 1-1,2
KAJSIJA	
KAJSIJA NA DŽANARICI I BELOŠLJIVI	6 x 5-6
KAJSIJA NA POSREDNIKU (STENLEJ, POŽEGAČA)	6 x 4-5
KAJSIJA NA POSREDNIKU (CRNI TRN)	4,5-5 x 2,5-3
TREŠNJA	
PIRAMIDALNA KRUNA NA DIVLJOJ TREŠNJI	6-8 x 6-8
PIRAMIDALNA KRUNA NA MAGRIVI	6-7 x 5,5-6,5
VRETENASTI ŽBUN NA IZDANKU OBLAČINSKE VIŠNJE	4-5 x 2,5-3
NA VEGETATIVNIM PODLOGAMA (Weiroot 154, Weiroot 158)	3,6-4,0 x 1,3-1,8
NA VEGETATIVNIM PODLOGAMA (Tabel Edabriz, Gisela 5)	3,6-4,0 x 1,2-1,4
VIŠNJA	
SLOBODNA KRUNA NA DIVLJOJ TREŠNJI	5-6 x 4-4,5
SLOBODNA KRUNA NA MAGRIVI	4,5-5,5 x 2,5-4
OBLAČINSKA VIŠNJA NA SOPSTVENOM KORENU	4 x 2-2,5
ORAH	
SLOBODNA KRUNA	8-11 x 8-11
LESKA	
ŽBUNASTE FORME	5 x 4
STABLAŠICE	5,5-6 x 4,5-5
BADEM	
5-6 x 2,5-4	
PITOMI KESTEN	
9-10 x 8-9	

INTERVJU • RADOJLE MARKIĆEVIĆ, DOKTOR BIOTEHNIČKIH NAUKA

Govedarstvo – teška industrija poljoprivrede

Sve podsticajne mere u poljoprivredi (regres za gorivo i mineralno đubrivo, podsticaj za tov junadi) treba da budu realizovane kroz premiju za mleko. Ako zemljoradnik drži krave, preko premije za mleko biće povećan i broj teladi za tov

Bogato životno, naučno i radno iskustvo, karijera započeta u Poljoprivrednom kombinatu "Belje", a nastavljena u Poljoprivrednoj stanici i Institutu u Sremskoj Mitrovici, dovoljan su razlog da i danas, kao penzioner, dr **Radojle Markićević** (1928) sa puno ideja, nataloženog znanja i autoriteta promišlja o putevima daljeg razvoja našeg sveukupnog agrara. A, pre svega o stočarskoj proizvodnji. Kada je, krajem 1959, sa poljoprivrednog gazdinstva Mirkovac došao u grad na Savi, trudio se – kako kaže – da stečeno znanje i iskustvo prenese na novoformirane ekonomije u Sremu. Potom će magistrirati (1982), a onda i doktorirati (1992) na Poljoprivrednom fakultetu u Beogradu, u oblasti biotehničkih nauka.

I mada je popularni Cojle, kako ga kolege i poznanici zovu, najviše vremena posvetio pitanjima konjarstva i svinjarstva u Sremu, čak je i dve monografije o tome objavio, nas su najviše zainteresovali njegovi pogledi na stanje u oblasti govedarske proizvodnje. Malo zbog aktualnih događanja sa mlekom, a malo i zbog njegove provokativne izjave da je "govedarstvo teška industrija poljoprivrede".

Kako po tom pitanju stoe stvari u našoj zemlji?

Katastrofalno. To se može zaključiti i bez egzaktnih statističkih podataka. Možete proći kroz više sela, a da ne vidite nijedan govedi papak u stajama seljaka. Doduše, u selima jedva da cete sresti i nekog seljaka. I oni nestaju, polako ali sigurno. Današnju poljoprivrednu

Dr Radojle Markićević

u većini sela u Srbiji ispod Save i Dunava sačinjava plastenička i malinarska proizvodnja kojom se bave uglavnom seoski učitelji i nastavnici. Obe proizvodnje su intenzivne, naročito plastenička, koja se ne može zamisliti bez stajnjaka i velikih količina vode za navodnjavanje. Pošto umiru poslednji starci koji neguju krave muzare, jer ne mogu da zamisle seosko domaćinstvo bez krava, nestaju poslednje krave, pa se i plastenici i malinjacima ne piše dobro. Pošto zemljiste bez stajnjaka pretvorimo u beton, jednostavno će se ugasi.

Kako da se očuva i poveća broj krava, očuva kvalitet zemljista i zaposli veći broj ljudi?

– Uz puno uvažavanje autoriteta koji su izgradili sadašnji sistem premija i podsticaja, nikakvog napretka u tom pogledu nema i ne može biti. U Poljoprivrednoj stručnoj

službi u Sremskoj Mitrovici sam informisan da, osim premije za kralje mleko, zemljoradnik dobija posebna sredstva po umatičenoj kravi i krmači, za stimulisanje tova junadi, regresiranje mineralnih đubriva i goriva. To više liči na predizbornu udvaranje zemljoradnicima, nego na meru koja treba da obogati ovu zemlju stočarstvom. To je građenje kuće od krava. Na taj način neće se povećati broj krava, niti će se unaprediti tov junadi.

Ako osnov u racionalnom korišćenju resursa u poljoprivredi čini krava, a ona to zaista jeste, onda treba poći od nje.

Danas u Vojvodini ima domaćinstava koja u zakupu obrađuju 100, 200, 500 pa i više hektara, ali nemaju ni jedne krave. Odmah se vidi da taj zakupački odnos nije domaćinski odnos prema zemljistu. Cilj zakupca je da iz zemljista iscripi sve rezerve plodnosti, a onda će ga napustiti i ostaviti pustoš. Njemu ne pada na pamet da nađubri tude zemljiste. A traži regres za gorivo ili mineralno đubrivo, a možda i neke druge povlastice. To bi bio dovoljan razlog da se, umesto davanja u zakup, neobrađeno zemljiste, zbog boljeg gazuđivanja, što pre proda. Za razliku od zakupca, vlasnik ima drugačiji odnos prema zemljistu. Pre svega, da bi održao njegovu plodnost, on će da ga "hrani" stajnjakom. Stimulativnom premijom za mleko, povećaće se broj krava. Povećanjem broja krava, povećavaće se površine pod krmnim biljem, a time i količina proizведенog mleka, pa će svoju računicu da traži kroz premiju za povećanu količinu mleka. (Ovde je reč o principu premiranja, a ne o visini premije). To je i jedini put i za

Nikad dovoljno mleka

– Treba upamtiti za sva vremena: da bi od teleta postala krava, mora da se neguje i hrani dve i po godine, a to košta. Po težini, proizvodnju mleka stavljuju odmah iza ruderstva. Niko nema pravo da izaziva potrebe koji mogu da izazovu klanje krava. U zemlji Srbiji nikada ne može da dođe do hiperprodukcije mleka, a da mleko ne bi moglo korisno da se upotrebti. Na stotine artikala o mleku i na bazi mleka može da se napravi i da se izvozi.

Zemljoradnicima treba dati mogućnost da se razmahnu i obo-

gate velikim radom u proizvodnji mleka. Neka osnivaju asocijacije i svoje mlekare u kojima će razmisljati o korišćenju surutke za proizvodnju svinjskog mesa i o surutke za viškove proizvedenog mleka. U njihovim mlekarama neće se svakodnevno prosipati u kanalizaciju desetine hiljada litara surutke, kao što se to događalo u nakaradnim odnosima društvenih mlekara i proizvođača mleka. Ako po energetskoj vrednosti 10 litara surutke odgovara jedan kilogram koncentrovane smeše za svinje, nije teško izračunati štetu – kaže dr **Radojle Markićević**.

uspostavljanje odgovarajuće setvene strukture zemljista.

Dakle, insistirate na premiju za mleko. A kako bi to izgledalo u praksi?

– Da je premija za namuženo mleko najispravniji put za podsticaj ukupne poljoprivrede, pa i tova junadi, govori jedan primer iz prošlosti. Radi povećanja broja krava i proizvodnje mleka, sedamdesetih godina prošlog veka uvezeno je iz Nemačke nekoliko stotina priplodnih junica simentalske rase, ali one nikada nisu davale mleko. Ubrzo posle uvoza junice su završile u klinicama. Naime, sa Izraelom je bio zaključen izvoz prednjih junečih čerka po veoma poveljnoj ceni. Pošto u to vreme nije bilo dovoljno ut-

vljene junadi, država je premijom za uvoženu junad osudila na klanje uvezene junice. Vlasnici su videli da im je bolja računica da junice pošalju na klanje i odmah dobiju premiju, nego da ih devet meseci hrane i čekaju da se otele, da bi dobijali premiju za namuženo mleko. Znači da je država, svojom merom, radila u korist svoje štete.

Prema tome, sve podsticajne mere u poljoprivredi (regres za gorivo i mineralno đubrivo, podsticaj za tov junadi) treba da budu realizovane kroz premiju za mleko. Ako zemljoradnik drži krave, preko premije za mleko biće povećan broj teladi za tov, a visinom premije naći će računicu za utrošenu naftu. A ako ne drži krave, nema ništa. To ne znači da se uskraćuje kreditiranje. **D. Poznanović**

IZ RADA INSPEKCIJSKIH SLUŽBI

PIJACE • KONTROLE VOĆA I POVRĆA:

Jedna potvrda za celu sezonu

Nakon sumnji o slaboj kontroli voća i povrća koje se prodaje u trgovinama i na pijacama javnosti su saopšteni podaci o radu inspekcijskih službi u ovom sektoru. Iz saopštenja se da zaključiti da je ovo odgovor narodnim poslanicima koji su u skupštinskoj debati izneli suprotne primere od onih koje navodimo.

Zakon o bezbednosti hrane jasno definiše da je zabranjeno u promet stavljati hrani koja nije bezbedna. Oni koji posluju sa hransom u svim fazama proizvodnje i prometa dužni su da obezbede i dokažu da je hrana koja se nalazi u prometu bezbedna za upotrebu. I drugi zakonski propisi kao Zakon o zdravlju bilja i Zakon o sredstvima za zaštitu bilja, obavezuju proizvođače da se pridržavaju propisanog načina primene sredstava za zaštitu bilja, karence i obavezognog vođenja evidencije o primeni sredstava za zaštitu bilja.

Na pijacama nema kontrole i prodavci koji su kupili robu od nakupaca i ne znaju njen poreklo.

Kontrola voća i povrća na prisustvo ostataka pesticida vrši se uzimanjem uzorka kod proizvođača, u veletrgovinama i drugim prodajnim mestima, i njihovom laboratorijskom analizom.

Ako se u kontrolama utvrde neispravnosti, proizvodi se vraćaju pošiljaoci ili se uništavaju.

Fitosanitarna inspekcija Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodooprivrede vrši redovne kontrole voća i povrća kod proizvođača, vrši uzorkovanja i dostavlja uzorce na laboratorijsku analizu. Takođe, voće i povrće iz uvoza redovno se kontroliše na graničnim prelazima i mestima carinjenja na sve parametre bezbednosti hrane, prisustvo štetnih organizama pa i na ostateke pesticida. Kontrola se vrši pri uvozu svake pošiljke po propisanoj proceduri što podrazumeva pregled dokumentacije i prevoznog sredstva, vizuelni pregled pošiljke, uzorkovanje radi laboratorijske analize i laboratorijsku analizu u ovlašćenim i akreditovanim laboratorijama – tvrde inspektorati.

Na osnovu laboratorijskih analiza, u 2012. godini samo dva uzorka voća i povrća u primarnoj proizvodnji imala su nivo ostateka pesticida preko dozvoljenih granica.

Poljoprivredna inspekcija Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodooprivrede je u 2012. godini vršila službene kontrole u veletrgovinama koje su između ostalog obuhvatale i kon-

trole voća, povrća i prerađenog voća i povrća. Svo uzorkovano voće i povrće bilo je u skladu sa propisima, izuzev jednog slučaja kod koga je u deklaraciji naveden pogrešan naziv proizvoda.

Kontrole su pokazale da su svi proizvodi mikrobiološki ispravni, kao i po pitanju ostateka pesticida i teških metala, dok su se nepravilnosti odnosile na deklarisanje i kvalitet proizvoda.

U kontroli prerađenog povrća, pokazalo se da su samo dva uzorka bila neispravna i to po pitanju deklarisanja a kod prerađenog voća četiri (tri po pitanju deklarisanja a jedan po pitanju kvaliteta – povećan sadržaj suve materije.)

Tokom 2012. godine, poljoprivredna inspekcija je van prometa stavila 200 kilograma povrća, 765 kilograma prerađenog povrća i 4.192 kilograma prerađenog voća zbog nepravilnosti koje su se odnosile na deklarisanje i kvalitet proizvoda.

Podatke koji su izneti niko neće osporavati. Posebno one koji se odnose na voće koje se u proseku prska 17-23 puta. Međutim, nadležni se, ipak, moraju dobro zamisliti zbog sledećih činjenica:

Potvrde koje o zdravstvenoj isprav-

nosti, recimo šljiva, jabuke ili trešnje, proizvođači dobiju na početku sezone berbe kopiraju se i važe za sve sorte i sve rokove dospeća tog voća. Tako onaj ko donese potvrdu o zdravoj ranoj šljivi sa fotokopijom potvrde za mesec dana u mnoge trgovачke kuće može doneti i kasne šljive koju je u međuvremenu možda i prskao.

Ovakvih primera kod povrća ima još više i oni su daleko opasniji za potrošače.

Na pijacama kontrole nema i prodavci koji su kupili robu od nakupaca i ne znaju odakle je roba. O kvalitetu uvezene robe od jabuka do paradajza i jagoda inspektori odmahuju rukom. Količine koje se nude često nisu prošle valjanu analizu i tu, zapravo, nastaju problemi.

Tržnice u Srbiji su samo puka mesta prodaje i ne preuzimaju odgovornost za kvalitet, a po ničemu se ne razlikuju od drugih mesta prodaje. Kažu da imaju više od 40.000 prodajnih mesta na 400 pijaca i da dnevno zapošljavaju oko 80.000 ljudi.

Zbog različitog uticaja hemijskih sredstava za zaštitu, razvoj i izgled plodova odavno postoje razlozi da se ustanovi kontrola ili dokazivanje kvaliteta i zdravstvene ispravnosti hrane

Zabrana uvoza

Tokom prošle godine, podneto je 11.659 zahteva uvoznika za uvoz 313.833 tona voća i povrća i uzeta su 13.082 uzorka radi ispitivanja. Doneto je 10 rešenja o zabrani uvoza za količinu od 219,5 tona a razlozi za to bili su prisustvo bakra (gršak iz Grčke), povišena vlaga (pasulj iz Kirgizstana), plesan i insekti (sirovi kikiriki iz Kine), pesticid (susam iz Indije) i deklaracija (citrusi iz Italije, Španije i Južnoafričke Republike).

na pijacama. Sa namirnicama životinjskog porekla to se češće događa, nego sa voćem i povrćem, iako otuda prelaze različiti otrovi..

Za svaki dobro organizovani grad ovakav zahtev nije luksuz već visokomoralni čin. To što na našim pijacama u mnogim gradovima ponude na tezge ne donose, u većini, proizvođači, već trgovci kojima je prodaja posao – odgovornost za zdravu ponudu imaju, dakle, stalnu adresu. Prodavci na pijacama, što je dobro, odavno već nisu beskućnici i ljudi drugog reda, otuda je njihov zadatak poštovanje trgovackog kodeksa, kupaca i profesije kojom se bave.

Dobra poljoprivredna praksa više nije nedostizna parola, ali bez kontrole još uvek nema bezbedne hrane.

Autor: **Jelena Krstić**
Izvor:www.agroservis.rs

APRIL – MESEC SETVE

Boje proleća

April je po statistici vrlo čudljiv mesec u kome se mogu očekivati i vrlo neugodni naleti zime, a i najave leta. Po brojnim klimatskim karakteristikama to je dosledan predstavnik prelaznog perioda u godini između njenog najhladnjeg i najtoplijeg dela.

Meteorolozi obazloženje za promjenjivost vremena nalaze u činjenici da je od aprila površina okeana hladnija od površine kopna. Kada stigne u toplije kopneno područje, okeanski vazduh se greje od tla, tako ugrejan diže se u više slojeve atmosfere, pritom se hlađi, što uslovjava zgušnjavanje vodenе pare u oblake, a potom u krupne kapi kiše koje u vidu pljuska padaju na tlo.

Srednje mesečne temperature su u poređenju sa onim u martu više čak za pet-sest stepeni. April je osetno sunčaniji od marta, ali i kišovitiji. U ovom mesecu, u odnosu na prethodni, ima manje magle, ali može da bude grmljavine, ponekad i grada. U narodu je poznata izreka: Nepouzdan k'o aprilsko vreme. Ili: Koliko ima u godini dana, toliko je u aprili vremena.

Ratarstvo: Vreme setve

U ovom mesecu završava se setva ranih useva, pa se seju usevi srednjeg i kasnog prolećnog roka: u prvoj polovini meseca seju se suncokret, soja, lucerka, crvena detelina, smilj-kita, konoplja, a u drugoj pasulj, krmni sirak, sundanska trava, krompir, kukuruz i druge termofilne biljke (koje traže dosta topote, a ne podnose hladnoću i mraz). Pre setve pokloniti pažnju pravilnom dubrenju i obradi. Optimalni rokovi setve su vrlo važni za kasniji razvoj useva i za prinose.

Soja uspeva u svim proizvodnim područjima dobrim za uzgoj kukuruza, a izbe-

gava se setva u monokulturi, nakon uljane repice i suncokreta, te nakon kukuruza tretiranog jačim dozama atrazina u sušnim godinama. U kvalitetno pripremljeni setveni sloj, što ravnije površine da bi se izbegli gubici u žetvi, seje se, ovisno o vegetacijskoj grupi sorte, 450.000 do 600.000 semenki/ha, što je 80 do 120 kg/ha semena soje, a razmak između redova je 45-50 cm ili 25 cm. Optimalni je rok za setvu od 15. do 30. aprila.

Preduzima se zaštita od korova, sve do kraja busanja. Kod širokolisnih useva, a i onih u vlatanju, strogo se vodi računa prilikom izbora herbicida. Ako ozimi usevi nisu ranije prehranjeni, prehranjuju se azotnim đubrivima. Na izbor đubriva utiče pH vrednost zemljišta i utvrđeni deficit azota. Đubrivo AN (33% azota) i UREA (46% azota) imaće prednost na zemljištima neutralne i blago alkalne reakcije. Na kiselim zemljištima bolje je koristiti KAN (27% azota). Za brze intervencije bolji su AN i KAN u odnosu na UREU. Usevi koji su ranije već prihranjeni, mogu se sada prihraniti drugi put, u vreme vlatanja žita. Strna žita, ako je potrebno, prskaju se herbicidima protiv korova.

Kukuruz je najzastupljeniji usev na prostorima Republike Srbije. Različiti su rokovi setve u ravničarskim i brdsko-planinskim krajevima.

Ipak, druga polovina aprila pravo je vreme za setvu ove žitarice. Prvo sve, naravno, seju rani hibridi (posebno tvrdunci), zatim kasniji hibridi i na kraju srednje rani, pa opet rani, sve zavisno od područja i klimatskih uslova. Kukuruz, krompir, suncokret i druge širokolisne kulture obavezno se prskaju herbicidima protiv korova, i to, najčešće, između setve i nicanja, uglavnom neposredno posle setve. Ili, još bolje, po savetu stručnjaka za zaštitu bilja.

Jare useve posejane u februaru i početkom marta sada treba prihraniti.

Povrtarstvo: Prednost direktnoj setvi

U aprilu se prihranjuje i okopava crni i beli luk i okopava i bere povrće iz jesenje i rane prolećne setve.

Povrtari koji su odlučili da izbegnu proizvodnju rasada paprike i paradajza treba da znaju da je sada vreme za direktnu setvu ovog povrća. Direktna setva paprike i paradajza ima više prednosti – od smanjenja ulaganja u proizvodnju, pa do formiranja snažnih biljaka s razvijenim korenovim sistemom, tako da paradajz može da se gaji i bez navodnjavanja. Direktnom setvom najčešće se proizvodi industrijska paprika, povrtarske sorte kraće vegetacije i paradajz namenjen za

Koliko ima u godini dana, toliko je u aprili vremena

preradu bilo u industriji ili domaćinstvu. Sorte paradajza pogodne za direktnu setvu na većim površinama su niske, a za baštensku proizvodnju visoke. Početak aprila pravo je vreme za direktnu setvu paprike, a druga polovina aprila za setvu paradajza. U zaštićenom prostoru u prvoj dekadi aprila seju se lubenice, dinje i krastavci za ranu, kao i kupusnjače za srednje ranu proizvodnju. Na otvorenom polju sade se krompir, rane kupusnjače, prazlik, salata... Seje se cvekla, celer, boranija, pasulj, kukuruz i šećerac.

Stočarstvo: Oprezno sa pilicima

Stoka se izvodi na pašu ili počinje da hrani zelenom hranom. To mora biti postepeno da ne bi došlo do probavnih smetnji. Ako se krmaće prase, podmatku treba obezbediti toplotu.

U ovom mesecu počinju da se raskvcavaju kvočke, pa ih treba nasaditi – ako u domaćinstvu, kako je to uobičajeno, nisu kupljeni jednodnevni pilici proizvedeni u inkubatorima stanicama. Ukoliko ste se opredelili za sopstvenu proizvodnju pilica, oprez! Tokom prvih 3 do 40 dana, dok ne dobiju perje, pilicima je potrebno grejanje. Pilice koje su izvele kvočke, greju one same svojim telom, a nabavljenje jednodnevne (one iz inkubatora) treba grejati veštačkim kvočkama. To su posebni grejači koji rade na struju (ređe na gas) i obezbeđuju temperaturu tela pilicima od 35 do 37 stepeni Celzijusa. Prave se u obliku kupe – konusa, u kojoj se s unutrašnje strane nalazi grejač. Pilici se pod kupu zavuku i greju. Oko grejača treba postaviti hranilice i pojlice, a pilicima pod kvočkom davati hranu nekoliko puta dnevno. Dobro je ponuditi pilicima obrano mleko, ako ga ima u domaćinstvu.

Voćarstvo i vinogradarstvo: Obrada, prskanje...

Posle završetka svih prolećnih radova, obavlja se površinska obrada zemljišta u matičnjacima, semeništima, rastilima i voćnjacima, a ako je potrebno, i đubri. Obavlaju se prolećna prskanja i sprovodi zaštita voćaka u cvetu od poznih mrazeva. Orezuju se kupine i maline.

Obavlja se i prekalemjanje voćnih stabala i divljaka, đubrenje azotnim đubrovima, setva stratifikovanog semena, obrada zemljišta (tanjiranje, freziranje ili okopavanje). U brdsko-planinskim krajevima može se još izvoditi zimska rezidba i sadnja voćaka, a prema potrebi i zaštita cveta od kasnih prolećnih mrazeva.

Podižu se novi vinogradi. Kolje se postavlja u mladim vinogradiма. Vrši se đubrenje azotnim đubrovom. Rezidba na zrelo se završava. Čokote terba vezati, a isto tako krakove i luke za naslon. Nastavlja se duboka obrada u redu i između redova. Prva plitka obrada između redova i prvo prašenje u redu je, takođe, u ovom mesecu.

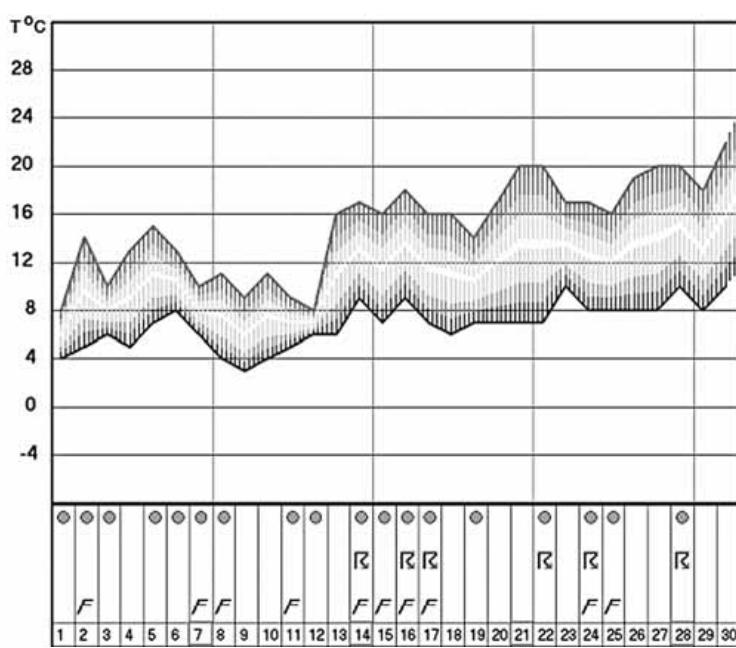
Travnjak

Stručnjaci preporučuju da se u drugoj polovini aprila sje trava, naročno pod uslovom da zemljište nije suviše hladno i vlažno. Za setvu odrabiti suv dan bez vjetra. Preporučuje se 40 do 60 grama sjemena po kvadratnom metru. Stare travnjake treba prvi put pokositi, zaliti i nađubriti.

Sadi se gomolje i drveće i obavljaju pripreme zemljišta za sejanje letnjeg cveća u leđe. Sakupljačima lekovitog bilja se preporučuje: hrastov lišaj, podbel, ljubičica, maslačak, glog, jagorčevina, gorocvet, kamilica, božur, oman, čičak, rusa, srčnjak, trnjina.

Prognoza vremena do kraja aprila

ГРМОЉАВИНА ◊ КИША ◊ МАГЛА ◊ СНЕГ ◊ ВЕТАР – МАКСИМАЛНА ТЕМП. – МИНИМАЛНА ТЕМП.

Promet roba na Produktnoj berzi

od 1. do 5. aprila 2013. godine

Najvažnije iz protekle nedelje:

- Pad cena pšenice
- Rast cena kukuruza i soje
- Pad cena na svetskim berzama

Posle tronedenljnog opštег rasta cena na tržištu žitarica, protekle nedelje cene su se najpre stabilizovale na dostignutim cenovnim pikovima, a u drugoj polovini nedeljnog perioda su počele blago da padaju. Kada se desi takav tržišni scenario da posle dužeg perioda rasta, cene počnu da padaju, tražnja se povlači sa tržišta u iščekivanju daljeg pada cena što za posledicu ima i pad obim prometa. U protekloj nedelji preko „Produktne berze“ u Novom Sadu realizovan je promet od ukupno 1.569 tona robe, čija je vrednost iznosila 42.050.150 dinara. Količinski obim prometa za 46,32% je manji nego prethodne nedelje, dok je finansijska vrednost na berzanskom tržištu razmenjene robe bila za 57,42% manja u odnosu na prethodni nedeljni period.

Podatak o dobrom izvoznom rezultatu pšenice u marta mesecu, daje sam po sebi objašnjenje zašto je tržište ove robe bilo tako intenzivno prethodnih nedelja, a cena na obostrano prihvativom i relativno visokom nivou. U nedelji za nama međutim, ovo tržište se u velikoj meri pasiviziralo, a cena je u padu. Razloge za takvo tržišno ponašanje nalazimo pre svega u sve glasnjim najavama o intervenciji države na ovom tržištu. Licitaranje o modelima intervencije i cenom po kojoj bi se intervenisalo, jednostavno je stvorilo atmosferu iščekivanja i neizvesnosti, što svakako utiče na negativno raspoloženje tržišnih učesnika u smislu većeg otvaranja na tržištu. Hlebnim zrnom se trgovalo na samom početku i na samom kraju nedelje. Početkom ne-

delje tržište je otvoreno cenom 24,60 din/kg bez PDV, dok je poslednjeg nedeljnog dana trgovanje zatvoreno cenom 23,50 din/kg. Prosečna cena je iznosila 26,12 din/kg (24,19 bez PDV), što je za 1,58% niža cena u odnosu na prethodnu nedelju.

Prateći trendove svetskih berz, cena kukuruza je krajem nedelje pada i na našem tržištu. Ovo tržište je i dalje dinamično, međutim, cenovna kolebanja su malo usporila intenzitet trgovanja. U toku nedelje cena se kretala u rasponu od 23,65 din/kg bez PDV, pa do 22,80 din/kg. U nedostatku ozbiljnijeg izvoza, trgovanje kukuruzom je i dalje orientisano pretežno za potrošnju na domaćem tržištu. Prosečna cena trgovanja u nedelji za nama je iznosila 24,88 din/kg (23,03 bez PDV). To je rast u odnosu na prosečnu cenu iz prethodne nedelje za 2,16%, ali je cenovni trend u toku same nedelje imao silazeču putanju.

Na berzi u Novom Sadu trgovalo se još samo robama iz soja kompleksa. Sojino zrno se prodavalо по ценi od 67,18 din/kg (62,20 bez PDV) što

Pregled zaključenih i ponuđenih količina, kao i dijapazon zaključenih i ponuđenih cena poljoprivrednih proizvoda tokom protekle nedelje, dati su u sledećoj tabeli:

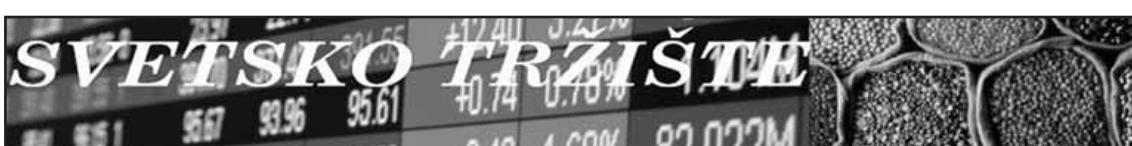
ROBA	PONUĐENA KOLIČINA (t)	CENA PONUDE DIN/KG SA PDV-OM	ZAKLJUČENA KOLIČINA (t)	ZAKLJUČENA CENA DIN/KG SA PDV-OM
Kukuruz, rod 2012.	1.170	24,62-25,54	820	24,62-25,54
Pšenica, rod 2012.	700	25,38-26,57	700	25,38-26,57
Soja, rod 2012.	25	67,18	25	67,18
Sojina sačma, min. 44%	24	70,20	24	70,20
Brašno T-500	100	33,48	-	-

predstavlja cenovni rast od 1,97% u odnosu na prethodnu nedelju, dok je kupoprodajni ugovor u trgovani sojinom sačmom sa 44% proteina zaključen na nivou 70,20 din/kg (58,50 bez PDV).

PRODEX

Nešto skromniji obim ovodenljnog prometa na „Produktnoj berzi“, u odnosu na prethodnu rekordnu nedelju, istakao je kukuruz kao najdominantniju komponentu u strukturi ukupnog prometa. Ali nije samo pad cene kukuruza determinisao kretanje

PRODEX-a, tokom nedelje. Cena pšenice je do kraja nedelje takođe bila u padu i zaustavila se na nivou od oko 23,50 din/kg, bez PDV-a. Porast cene soje nije mogao bitnije da utiče na vrednost PRODEX-a, tako da je ovaj pokazatelj nakon jednomesečnog konstantnog rasta zabeležio pad indeksne vrednosti u odnosu na prešlu nedelju.

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama su bile sledeće:

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP MART 2012.					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	peta
Pšenica	252.65 \$/t	243.98 \$/t	246.41 \$/t	255.89 \$/t	255.01 \$/t
Kukuruz	273.69 \$/t	252.82 \$/t	252.12 \$/t	252.51 \$/t	248.02 \$/t

Izveštaji USDA o stanju zaliva i predstojećoj setvi u SAD, a koji su prezentovani krajem proše nedelje, su imali ogroman uticaj na kretanje cena na svetskim berzama. Objavljene procene o zalihama kukuruza koje su veće nego što su tržišni učesnici očekivali i da će pod kukuruzom biti posejane najveće površine od 1936. godine su dovele do rekordnog pada cene kukuruza, što je posledično umanjilo i cene pšenice i soje. Kukuruz je u poslednjih nedelju dana pojeftinio za 14,31%, a pšenica 5,78%.

PREGLED DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP					
	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	peta
Soja, zrno mar. 12	516.11 \$/t	510.97 \$/t	512.22 \$/t	507.15 \$/t	504.13 \$/t
Sojina sačma mar. 12	404.60 \$/t	398.50 \$/t	402.10 \$/t	398.00 \$/t	397.10 \$/t

Pad cena na tržištu žitarica je povukao i cene roba iz soja kompleksa, a poslednja vest o pojavi novog ptičjeg gripe H7N9 u Kini, najvećem uvoznomu soje, je dovela do špekulacija da bi moglo da dođe i do pada potrošnje u ovoj zemlji zbog manje potrošnje piletine, a time i manje proizvodnje stočne hrane. Majski fjučers na soju je pojeftinio za 5,61%, dok je fjučers na sojinu sačmu jeftiniji za 9,54%.

*Objavljeni nedeljni ponderi cene nisu zvaničan podatak, usled činjenice da su obuhvaćeni podaci o trgovani do trenutka štampanja informatora.

BUDIMPEŠTA	
PŠENICA	KUKURUZ
222.08 EUR/t (futures maj 13)	194.90 EUR/t (futures maj 13)

EURONEXT PARIZ	
PŠENICA	KUKURUZ
244.25 EUR/t (futures maj 13)	224.00 EUR/t (futures jun 13)

Pšenica je u Budimpešti poskupela za 1%, a kukuruz je pojeftinio za 3,89%. U Parizu su fjučersi na pšenicu i kukuruz jetiniji za 1%, odnosno 3,97%.

E-mail: nsberza@eunet.rs,
internet sajt: www.proberza.co.rs INFO SLUŽBA
021/443-413 od 7³⁰ do 14³⁰

Sпонзор
Francuski hibridi
kukuruza i suncokreta
Limagrain d.o.o.
21000 Novi Sad, Radnička 30a
Tel: 021/4750-788; Fax: 021/4750-789
miroslav.sidor@limagrain.rs
branimir.alivojovic@limagrain.rs
www.limagrain.rs

VOĆE OD 1.4.2013.DO 8.4.2013.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Ananas (sve sorte)	Uvoz (uvoz)	kg	220	250	220	bez promene	dobra
2	Banana (sve sorte)	Uvoz (Ekvador)	kg	110	120	110	bez promene	dobra
3	Grejpfrut (sve sorte)	Uvoz (Turska)	kg	130	140	130	bez promene	dobra
4	Grožđe (belo ostale)	Uvoz (J. Afrika)	kg	800	800	800	bez promene	prosečna
5	Grožđe (crno ostale)	Uvoz (J. Afrika)	kg	800	800	800	bez promene	prosečna
6	Jabuka (Ajdared)	Domaće	kg	80	100	100	bez promene	dobra
7	Jabuka (Delišes ruž.)	Uvoz (Italija)	kg	150	160	160	bez promene	prosečna
8	Jabuka (Delišes zlatni)	Uvoz (Italija)	kg	150	160	150	bez promene	prosečna
9	Jabuka (Greni Smit)	Domaće	kg	150	160	150	bez promene	prosečna
10	Jabuke (Jonagold)	Domaće	kg	80	100	100	bez promene	dobra
11	Jabuka (ostale)	Domaće	kg	80	100	100	bez promene	dobra
12	Jagoda (sve sorte)	Uvoz (Turska)	kg	250	300	300	-	dobra
13	Kivi (sve sorte)	Uvoz (Italija)	kg	140	150	150	bez promene	dobra
14	Kruška (Viljamovka)	Uvoz (Argentina)	kg	300	350	300	bez promene	prosečna
15	Kruška (ostale)	Uvoz (Italija)	kg	280	300	300	-	prosečna
16	Lešnik (ocišćen)	Domaće	kg	800	1.000	800	bez promene	dobra
17	Limun (sve sorte)	Uvoz (Turska)	kg	150	160	160	rast	dobra
18	Mandarina (sve sorte)	Uvoz (Kipar)	kg	150	160	150	bez promene	dobra
19	Nar (sve sorte)	Uvoz (Turska)	kg	250	300	300	bez promene	dobra
20	Orah (ocišćen)	Domaće	kg	900	1.000	1.000	bez promene	dobra
21	Pomorandža (sve sorte)	Uvoz (Španija)	kg	80	120	120	bez promene	dobra
22	Smokva (suva)	Uvoz (Turska)	kg	400	500	400	-	dobra

POVRĆE OD 1.4.2013.DO 8.4.2013.

Mesto prikupljanja cena: Pančevo - zelena pijaca

R.B.	Proizvod	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
				min	max	dom		
1	Blitva (sve sorte)	Domaće	vez	25	30	25	pad	dobra
2	Brokola (sve sorte)	Uvoz (Italija)	kg	280	300	300	rast	prosečna
3	Celer (sve sorte)	Domaće	kg	150	180	150	bez promene	dobra
4	Cvekla (sve sorte)	Domaće	kg	70	70	70	rast	slaba
5	Karfiol (sve sorte)	Uvoz (Italija)	kg	220	250	250	bez promene	dobra
6	Kelj (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	100	bez promene	dobra
7	Krastavac (salatar)	Uvoz (Grčka)	kg	250	280	250	pad	dobra
8	Krompir (beli)	Domaće	kg	70	80	80	bez promene	dobra
9	Krompir (crveni)	Domaće	kg	70	80	70	bez promene	dobra
10	Krompir (mladi)	Uvoz (Italija)	kg	250	250	250	-	prosečna
11	Kupus (sve sorte)	Domaće	kg	30	50	30	bez promene	prosečna
12	Luk beli (sve sorte)	Domaće	kg	350	400	400	bez promene	dobra
13	Luk crni (mladi)	Domaće	vez	20	25	20	bez promene	dobra
14	Luk crni (sve sorte)	Domaće	kg	50	60	60	bez promene	dobra
15	Paprika (Babura)	Uvoz (Španija)	kg	350	400	400	rast	prosečna
16	Paprika (ljuta)	Domaće	kg	500	600	550	pad	dobra
17	Paprika (šilja)	Uvoz (uvoz)	kg	350	400	400	rast	prosečna
18	Paradajz (chery)	Uvoz (Italija)	kg	350	400	400	bez promene	prosečna
19	Paradajz (sve sorte)	Uvoz (Turska)	kg	220	250	250	rast	prosečna
20	Pasulj (beli tetovac)	Domaće	kg	350	400	350	bez promene	dobra
21	Pasulj (beli)	Domaće	kg	300	350	300	bez promene	dobra
22	Pasulj (šareni)	Domaće	kg	300	350	300	bez promene	dobra
23	Pasulj (žuti)	Domaće	kg	400	450	450	bez promene	slaba
24	Paškanat (sve sorte)	Domaće	kg	150	180	150	bez promene	dobra
25	Peršun (korenash)	Domaće	kg	150	180	150	bez promene	dobra
26	Peršun (liščar)	Domaće	vez	15	20	20	bez promene	dobra
27	Pečurke (šampinjoni)	Domaće	kg	180	200	200	bez promene	dobra
28	Praziluk (sve sorte)	Domaće	kg	100	120	120	rast	dobra
29	Rotkva (sve sorte)	Domaće	kg	50	60	50	pad	dobra
30	Rotkvica (sve sorte)	Domaće	vez	50	50	60	bez promene	dobra
31	Spanać (sve sorte)	Domaće	kg	90	100	100	rast	dobra
32	Tikvice (sve sorte)	Domaće	kg	220	220	220	pad	dobra
33	Zelen (sve sorte)	Domaće	vez	50	60	50	bez promene	dobra
34	Zelena salata (sve sorte)	Domaće	komad	40	50	50	rast	prosečna
35	Šargarepa (sve sorte)	Domaće	kg	80	100	80	bez promene	dobra

IZVEŠTAJ ZA ŽITARICE, ULJANE KULTURE I KRMNO BILJE

Datum prikupljanja podataka: 1. 4 - 8. 4. 2013. god.

* Kvalitet proizvoda je prema JUS standardima ukoliko drugačije nije naznačeno

GAZDINSTVO Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Lucerka (seno u balama)	bala 12-25 kg	Domaće	kg	30	33	33	rast	prosečna

MALOPRODAJA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
					min	max	dom		
1	Sojina sačma (44% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	110	120	120	bez promene	vrlo slaba
2	Suncokretova sačma (33% proteina)	džak 33 kg	Domaće	kg	60	70	70	bez promene	vrlo slaba

PIJACA Mesto prikupljanja cena: Pančevo

R.B.	Proizvod	Pakovanje	Poreklo	Jed. Mere	Cena (din)			Trend	Ponuda
min	max	dom							

<tbl_r cells="3" ix="2" maxcspan="1" maxrspan="1

MALI OGLASI

POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA

- Na prodaju traktor Ursus C-335 u odličnom stanju. Tel: 069/774-858
- Prodajem traktor Torpedo 7506 bez prednje vuče, remontovan, nove gume, bez ulaganja. Tel: 022/736-192
- Prodajem traktor Belarus 82, elevator za kukuruz 9 m, krunjač-prekračač odžački, plug jednobrazni, kolica za heder. Tel: 064/31-88-541
- Prodajem traktor 539, 2004. godište, novi tip, vlasnik. Tel: 022/715-406
- Prodajem traktor Belorusa 82. Tel: 022/664-662
- Prodajem kombajn Case 1640, aksijalac sa oba adaptera. Tel: 069/664-869
- Prodajem kombajn zmaj Univerzal u extra stanju. 064/281-96-29
- Kupujem traktor IMT od 60 do 80 KS. Tel: 062/88-76-030
- Prodajem traktor Vladimirac, dobar, može zamena za bilo koji veći traktor. Tel: 064/45-10-423
- Prodajem traktore IMT 578 i Masej Ferguson 178 u odličnom stanju i 8 ovaca rase Virtemberg mlade ovce. Tel: 022/2680-366
- Prodajem traktor Torpedo 7506 1983. godište, široka kabina, remontovan, nove gume. Tel: 022/736-192
- Prodajem traktor IMT 539, godina proizvodnje 1989. sa kabinom i kompresorom, sve gume nove, vlasnik, registrovan do marta 2013. godine. Tel: 064/22-535-46
- Prodajem traktor Masej Ferguson 136 konja u odličnom stanju. Tel: 022/492-024
- Prodajem traktor IMT 575. Tel: 060/446-10-34
- Prodajem traktor Vladimirac, plug, drljaču ili menjam za Rusa T-40 sa prednjom vućom. Tel: 062/737-543
- Prodajem traktor IMT 539 2004. godište, 235 radnih časova. Tel: 062/11-43-156, 065/642-80-51
- Prodajem traktor Torpedo RX-170 i tanjiraču John Deere 4 m. Tel: 064/215-46-73
- Prodajem traktor IMT 539, godina proizvodnje 1989. sa novim gumama, kabinom, automatskom kukom za jednosovinsku prikolicu, nove tablice, registrovan do marta 2013. Tel: 064/22-535-46
- Prodajem traktor IMT 560, ispravan, odličan motor, može zamena za IMT 533-9 u lošem stanju i Vladimirac, tanjirača 28 diskova, drljača 3 krila m2 etz 250. Tel: 022/659-628
- Prodajem traktor IMT 578 i baliranu slamu. Tel: 062/662-203
- Prodajem traktor IMT 585. Tel: 064/17-83-164
- Prodajem traktor MTZ 820, 2001. godište, vlasnik. Tel: 022/381-609, 063/526-574
- Prodajem traktor 533, Zetor 5711, prikolicu Kikinda 3 t, špediter, setvospresmač, sejalica pneumatska 4 reda Olt, elevator, špartač, grabulje sunce, prskalica, plug 1,2 braz IMT, žitna sejalica, uski točkovi IMT, drljača, tanjirača. Tel: 022/470-993, 063/526-008.
- Prodajem traktor IMT 539, plug IMT 755, plug IMT jednobrazni, plug dvobrazni na pomeranje, špartač IMT dvoredni, špediter 2,5 tone. Tel: 064/31-59-118
- Prodajem traktor Tornado 92 konja ili menjam za stariji ili manji uz doplatu, sejalica pneumatska 4 reda RAU za kukuruz, prikolicu 5 tona Crvena zastava, kiperka. Tel: 063/82-59-342
- Prodajem traktor IMT 539 1988. godište, može zamena za IMT 542. Tel: 064/24-94-505
- Kupujem traktor Zetor od 60 do 75 KS, da je u dobrom stanju. Tel: 063/726-35-31

- Kupujem traktor: 560, 565, 577, novi tip kabine. Prodajem kukuruz. Kuzmin. Tel: 064/36-96-145
- Prodajem traktor Ferguson 539, plug, drljaču i kamionsku prikolicu 17 t. Tel: 063/15-97-772
- Prodajem traktor IMT 533, drljaču 4 krila, špediter 2,5 tone, plug dvobrazni IMT 756, plug dvobrazni na pomeranje, plug IMT jednobrazni, špartač IMT dvoredni, Golf 2 dizel. Tel: 064/31-59-118
- Prodajem Vladimirac 1979. godište sa kabinom i Lifamov elevator za klip kukuruza. Tel: 063/105-07-89
- Prodajem traktor Torpedo 4006 dajcov motor, rasturivač za veštačko đubrivo, abrihter radne površine 10 cm, 2 mašine za izradu kesa i đžakova, 2 nazimeta 75-80 kg, polovinu kuće na sprat sa lokalom i posebnim ulazom. 022/449-348, 062/44-93-41
- Prodajem traktor RX 170, kombajn Zmaj 142 i berač Zmaj 223. Tel: 060/066-88-44
- Prodajem traktor Vladimirac u dobrom stanju cena povoljna. Tel: 061/217-27-10
- Prodajem Vladimirca T25 u odličnom stanju. Cena povoljna. Tel: 064/45-10-423
- Prodajem traktor Rus Tornado ili menjam za jeftiniji ili manji uz doplatu, sejalicu za kukuruz 4 reda pneumatsku, sejalicu za žito zahvata 2,5 m. Tel: 063/82-59-342
- Prodajem Fergusona 539 sa kabinom 94. god. Tel: 022/715-406
- Kupujem žitni kombajn manji, do 3 metra. Tel: 063/8313-004
- Prodajem traktor IMT 560, godina proizvodnje 1984. registrovan, 4.000 evra. Tel: 022/442-500
- Prodajem kombajn za vađenje krompira i utovarivač za bale. Tel: 064/102-98-93
- Prodajem traktor Ferguson 539, godina proizvodnje 2004, registrovan. Tel: 060/687-26-80
- Prodajem traktor Zetor kristal 80-11, moguća zamena. Tel: 022/661-132, 063/802-4634
- Prodajem motokultivator IMT 506, i kazan za rakiju od 80-100 litara. Tel: 022/631-179
- Prodajem traktor IMT 533, drljaču 4 krila, špediter 2,5 tone, plug dvobrazni IMT 756, plug dvobrazni na pomeranje, plug IMT jednobrazni, špartač IMT dvoredni. Tel: 064/3159-118
- Prodajem Ferguson 539 sa priključima. Tel: 063/1597-772
- Prodajem traktor Rakovica 60 očuvan sa kabinom u dobrom stanju. Može zamena za jači traktor. Tel: 063/7263-531

OPREMA

- Prodajem četvorokrilnu drljaču i kazan za rakiju od 150 litara. Tel 064/17-34-144
- Prodajem dvobrazni plug leopard i dodatnu granu prskalice za duvan. Tel: 022/737-255, 061/28-92-814

Prodajem krunjač ručni, tučani. Tel: 022/685-081, 064/4615-799

- Prodajem prikolicu Dubrava 2,5 tone, zelena tablica, registrovana i kukuruze. Tel: 022/681-424
- Prodajem povoljno 3 polovne stranice za zmajevku, debljine 2 mm. Tel: 064/419-20-87
- Prodajem bočnu kosačicu i prskalicu 350 l. Tel: 022/630-874
- Prodajem prskalicu zapremine 1000 litara, Rau pumpa 100 litara, kopirna krila 12 metara, pomoćno bure 100 l i sa diznama protiv vetrova (Medoš Nikola). Tel: 064/2331-377

- Prodajem prikolicu 8 tona kiperici, registrovana, može zamena za manju. Cena 1.650 E. Tel: 064/24-94-505
- Prodajem drljaču četvorokrilnu kazan za rakiju od 150 litara. Tel: 064/173-41-44
- Prodajem prikolicu za stoku, valjak na rasklapanje 3,5 m širine, prikolicu Kikinda 2,5t. Tel: 022/2713-674
- Prodajem krunjač na korpe trofazni. Tel: 022/670-901, 063/83-68-768
- Prodajem plug Olt. Tel: 022/668-809
- Prodajem setvospremač 2,80 m, kao nov. Tel: 065/60-23-496
- Prodajem berač 221 sa košem, pogodno za slamu, kukuruzovinu. Tel: 061/710-18-90
- Prodajem prikolicu Ljutomer za razbacivanje stajnjaka. Tel: 022/666-118
- Prodajem plug 757 14 coli i plug na pomeranje i ciklon i sejalicu 4 reda. Tel: 069/717-615
- Prodajem Clasov adapter 4 reda, rotosečka, odličan. Tel: 064/25-63-689
- Prodajem dvobrazni plug 12 coli Lemind. Tel: 060/06-84-389
- Kupujem rotacionu farovu kosačicu sa dva diska. Tel: 064/95-04-934
- Prodajem presu New Holland 940, 2004, godište. Tel: 022/444-145
- Prodajem dvoredni berač Zmaj 221 sa košem. Tel: 022/731-514
- Prodajem muzilicu Virovitica i agregat 4kw. Tel: 022/752-551, 063/512-753
- Prodajem muzlicu Alfa Laval. Povoljno. Tel: 064/187-14-63
- Prodajem uzane točkove 13,6x36 za IMT ili Torpedo. Tel: 060/07-10-546 Prodajem žitnu sejalicu IMT, 15 lula. Tel: 022/715-848
- Prodajem krunjač, prekračač Li-fam Stara Pazova i drljaču 4 krila. Tel: 065/615-16-93
- Prodajem kardansku pumpu za navodnjavanje Morava 2.000 l/min. Tel: 060/16-59-191
- Prodajem jednoredni berač Zmaj 214s u odličnom stanju. Tel: 060/447-66-51
- Prodajem dvorednu poluautomatsku sadilicu za krompir sa uređajem za đubrivo. Tel: 064/02-777-47
- Prodajem Oltov plug na pomeranje 10 coli i drljaču četiri krila. Cena 400E. Tel: 060/429-81-13
- Prodajem pneumatsku sejalicu za kukuruz. Tel: 022/737-309, 063/10-69-777
- Prodajem berač Zmaj 221 drljaču, povoljno. Tel: 061/710-18-90
- Prodajem drljaču četvorokrilnu, veoma povoljno. Šid. Tel: 063/15-97-772
- Prodajem jednobrazni plug IMT. Cena po dogovoru. Voganj. Tel: 069/44-80-920
- Prodajem prikolicu 8 tona, kiperica registravana može zamena za manju prikolicu. Tel: 064/24-94-505
- Prodajem prikolice Kikinda, Dubrava, stočarku, dva špeditera, dve drljače i jednobrazni plug. Tel: 022/630-838, 063/870-30-14
- Prodajem krunjač na kardan. Berka-sovo. Tel: 065/51-20-393
- Kupujem zadnji utovarivač za stajnjak za traktor 539. Tel: 022/681-700
- Prodajem pneumatsku sejalicu OLT PSK dobro očuvana, ima sve vrste pločica za setvu. Tel: 066/455-540
- Prodajem sejalicu za kukuruz Beker, sejalicu za pšenicu Gama 18 i cisternu 3000 litara za naftu. Tel: 063/76-14-683
- Prodajem rasipač creina sa lulom. Tel: 060/670-36-60

Prodajemo univerzalni selektor za čišćenje zrna i semena svih poljoprivrednih kultura, cveća i ukrasnog bilja.

Tel: 063/8334-064 i 063/589-780

- Prodajem presu New Holand 940, 2004. godište. Tel: 022/444-145
- Prodajem adapter Zmaj 4 reda sa adaptacijom i roto sečkama. Tel: 061/68-65-217
- Prodajem prikolicu Tehnostroj 4 tone kipericu, može zamena. Tel: 064/24-94-505
- Prodajem krunjač na korpe trofazni i elevator Lifamov. Tel: 022/670-901, 063/83-68-768
- Prodajem plug OLT jednobrazni u odličnom stanju, povoljno. Tel: 061/20-49-633
- Prodajem pneumatsku sejalicu za kukuruz i soju. Tel: 022/737-309
- Prodajem 2 kompleta metalnih donjih stranica za prikolicu Kikinda 3t. Tel: 064/41-92-087
- Prodajem plug IMT 756, trobrazni, kompletan, malo radio ili menjam za veći. Tel: 064/22-62-171
- Prodajem prikolicu Inex Lifam, kiperica u odličnom stanju i setvospremač RAU 3,3 m sa dva reda valjaka. Tel: 064/11-94-222
- Prodajem plug OLT jednobrazni u odličnom stanju povoljno. Tel: 061/204-96-33
- Prodajem samohodna strižna kosačica Morava i prskalica Morava 100 litara. Tel: 060/63-08-030
- Prodajem prikolicu Dubrava 2,5 tone, plug 3 brazde 12 coli i 25 tona kukuruza. Tel: 022/681-424
- Prodajem prikolicu za stoku i špediter Kikinda u dobrom stanju. Tel: 022/2713-674
- Prodajem široke točkove za torpedo ili IMT 577. Tel: 064/413-27-63
- Prodajem plug OLT jednobrazni u odličnom stanju. Tel: 061/20-49-633
- Prodajem setvospremač 2,90 IMT, može zamena za 2,20 IMT uz doplatu. Tel: 061/11-18-972
- Silosi pocinkovani, sušare za zrno mobilne i stabilne, sve vrste elevatora i mlinska oprema. Tel: 062/8488-108, 064/3576-201, miroljubvukasinovic@yahoo.com
- Felga za prikolicu Zmaj 485 original, neupotrebljavana. Tel: 064/4647-625
- Prodajem plug trobrazni od 12 coli i prikolicu Dubrava 2,5 tone, metalne stranice. Tel: 022/681-424
- Prodajem adapter za kukuruz Clas, 4 reda, sečka, očuvan, garažiran. Voganj. Tel: 064/25-63-689
- Prodajem krunjač na korpe trofazni i elevator Lifamov. Tel: 022/670-901, 063/83-68-768
- Prodajem berač za kukuruz Zmaj 222-U dobrom stanju. Tel: 064/42-22-491
- Prodajem Oltov plug na pomeranje 10 coli i drljaču četiri krila. Cena 400 E. Tel: 060/429-81-13

ZEMLJA, PLACEVI, KUĆE, STANOVI, LOKALI

- Prodajem kuću u Moroviću na placu od 84 ara, ulica Nikole Tesle 89. Tel: 022/2733-053, 064/311-86-86
- Prodajem kuću u Ljubi pored Erdevika. Tel: 064/371-92-49
- Prodajem kuću u Noćaju na 20 ari placa blizu centra. Tel: 064/422-56-92
- Prodajem obradivu zemlju 23 a, pogodnu i u vinograd ili voćnjak, potes Velebić iz gibačkog bazena. Tel: 062/180-99-42
- Prodajem zemlju u Berkašovu, livadu od 19 ari ispod placeva i njivu u Despotovcu od 26 ari pogodnu za voćnjak. Tel: 063/348-236
- Prodajem kuću u Vašići sa pomoćnim prostorijama. Tel: 022/731-524
- Prodajem kuću u Noćaju na 20 ari placa, balirano kukuruzovinu cena 1 E, dvoredni oltov špartač. Tel: 064/422-56-92
- Prodajem kuću u Laćaru ili menjam za stan. Tel: 063/10-69-777
- Prodajem plac 20 ari u Staroj Pazovi, povoljno. Tel: 022/315-760, 064/25-63-689
- Povoljno prodajem stan u Šidu na istoku. 4. Srat 67 m². Tel: 064/56-81-294
- Prodajem kuću sa svim pratećim objektima u Šidu, ulica 12. aprila 18. Tel: 060/414-03-59
- Izdajem jednoisposoban stan u Šidu, G-2 naselje. Tel: 063/86-00-628
- Prodajem manju kuću u Sremskoj Mitrovici (nema placa), struju, voda, kanalizacija, cena 10.000 eura. Tel: 022/473-872, 063/78-43-922
- Prodajem kuću u Vašići sa pomoćnim prostorijama. Tel: 022/731-524
- Prodajem vikendicu i plac 34 ari u Ležimiru. Tel: 065/68-99-449
- Prodajem kuću u Noćaju na 20 ari placa u veću količinu balirane kukuruzovine (šaravine). Tel: 064/42-25-692
- Kupujem njivu površine do 1 hektar. Tel: 064/12-50-853
- Prodajem 1,5 jutara šume u ataru sela Ilinci. Tel: 021/443-493
- Prodajem kuću na placu od 13 ari sa baštom, bunarom i pomoćnim zgradama i 2,5 jutra zemlje u Novom Slankamenu. Cena po dogovoru. Tel: 060/5922-644
- Izdajem jednosoban namešten stan sa grejanjem, naselje Orao, Sr. Mitrovica. Tel: 064/365-9267
- Menjam kuću u Velikim Radincima za stan ili kuću u Novom Sadu. Tel: 022/660-146
- Izdajem u arendu 11 jutara u Višnjićevu. Zvati od 8-16 časova. Tel: 064/6185-802

BESPLATNI MALI OGLASI

- Prodajem kuću na platu od 34 ara sa baštom u Martincima, Železnička 74. Tel: 063/888-10-23

POLJOPRIVREDNI PROIZVODI

- Prodajem baliranu detelinu, kukuruzinu i slamu, povoljno, može zamena za jaganjce. Tel: 064/422-56-92
- Prodajem baliranu detelinu 25 din/kg. Vašica kod Šida. Tel: 065/651-32-88
- Prodajem 1 vagon kukuruza. Vašica. Tel: 060/073-14-90
- Prodajem baliranu detelinu 27 dinara kilogram, balirana kukuruzovina 90 dinara bala, slama 70 dinara bala, može zamena za jaganje. Tel: 064/422-56-92
- Prodajem kukuruz, 2 vagona rod 2011, zdrav, krupan i tritikal 30 metra. Cena ova 32 din/kg. Kukujevci. Tel: 064/36-59-447
- Prodajem 400 l rakije od šljiva. Tel: 064/48-65-836
- Prodajem kukuruzovinu i detelinu, kukuruzovina 1 euro bala. Tel: 064/45-26-004
- Prodajem zeleni pasulj pogodan za sejanje. Tel: 022/737-738
- Prodajem 500 bala deteline. Tel: 064/32-66-011
- Prodajem baliranu detelinu, prvo i drugo košenje. Mandelos. Tel: 022/681-477, 064/134-73-85
- Prodajem baliranu slamu. Vrdnik. Tel: 022/465-526, 064/3616-054
- Prodajem baliranu detelinu. Tel: 022/736-338, 065/9700-681
- Prodajem baliranu detelinu, prvo i drugo košenje. Mandelos. Tel: 022/681-477, 064/134-73-85
- Prodajem stajsko đubre, oko 30 tona. Tel: 064/36-16-054
- Prodajem žitu slamu i veću količinu kukuriza. Tel: 064/911-29-49
- Freziram baštę u Sremskoj Mitrovici i okolini i prodajem 2 dizel motokultivatora i kupujem Tomu Vinkovića. Tel: 022/631-495, 066/403-677
- Prodajem zmajevku čokova. Kuzmin. Tel: 064/413-27-63

Prodajem vikendicu sa šljivicom u Krčedinu sa pogledom na Dunav (vikend zona). Plac 42 ar, 220 stabala šljiva 12 godina stare, asfaltni put, trofazna struja. Cena 20.000 evra.

Mob: 063/592-235

- Prodajem veću količinu kukuriza. Kuzmin. Tel: 064/36-96-145
- Prodajem veću količinu balirane deteline i priplodnog jarca alpske rase. Tel: 066/9220-806
- Prodajem kukuruz i rakiju šljivovici. Tel: 060/7112-740
- Prodajem seme deteline Osječka 66, selektovano. Cena 350 din/kg. Tel: 022/657-078
- Prodajem baliranu detelinu, može zamena za prasice ili kukuruz. Tel: 069/224-19-55
- Prodajem 60 bala deteline, metalnu vagu koja meri do 200 kg, mešalicu za beton Lifamovu. Tel: 064/24-94-505

USLUGE, POSLOVI

- Freziram baštę u Mitrovici i okolini. Tel: 022/631-495
- Industrija mesa Zmajevac iz Iriga potrebni automehaničari sa iskustvom. Tel: 022/462-433, 064/891-38-11
- Usluga zavarivanja. Tel: 066/942-1117
- Tražim ženu za pomoć u kući stan, hrana i plata po dogovoru. Tel: 061/2892-945
- Vršim negu starih, bolesnih i osobe sa posebnim potrebama. Tel: 064/133-19-35
- Potreban električar za servis i montažu. Tel: 060/6070-106
- Tražim posao: čuvanje dece, pomoć u kući i starima za stan, hranu i platu. Tel: 064/4723-813
- Pouzdani čovek održavao bi vikendice na Fruškoj gori. Tel: 064/514-7251
- Diplomirani ekonomista daje časove matematike. Tel: 064/264-76-91
- Ozbiljna žena negovala bi nepokretne starije osobe i čuvala decu. Tel: 064/050-16-36
- Dajem časove engleskog i nemačkog jezika za sve uzraste. Tel: 064/3144-666

SREMSKA POLJOPRIVREDA

- Vaš poljoprivredni savetnik
- Novine koje Vas uvode u savremeni agrobiznis

MARKETING
Tel/fax: 022/610-496
Mob: 064/1629-737
E-mail: poljoprivreda@sremskenovine.co.rs

• Ženskoj osobi hitno potreban bilo koji posao. Tel: 061/173-94-52

DOMAĆE ŽIVOTINJE

- Kupujem krmače sa prasicima. Tel: 064/450-73-84
- Prodajem jaganjice i čopor ovaca. Tel: 064/21-88-266
- Prodajem steonu junicu simentalku. Tel: 063/768-49-39
- Prodajem umatičenju junicu crveni Holštajn steonu 7 meseci i berač Zmaj 222. Tel: 063/85-41-723
- Prodajem žensko tele staro 3 meseca crveno belo za priplodnju. Tel: 022/630-541
- Prodajem jagnje Virtemberg oko 35 kg i priplodnog ovna starog godinu dana. Tel: 064/321-01-87
- Prodajem mangulana nerasta provezen star 18 meseci ili menjam za prasice ili suprasnu krmaču. Mangulicu Tel: 063/86-12-387
- Prodajem koze i jarad. Tel: 022/743-149
- Prodajem ovna za rasplod, star 3 godine. Tel: 022/2713-726
- Prodajem muško tele. Tel: 060/14-39-222
- Prodajem suprasnu nazimicu, za mesec dana se prasi i nerasta Duroka 90 kg. Tel: 022/664-694

- Prodajem 3 nerasta u čistoj rasi Durok sa papirima. Tel: 064/25-63-689
- Prodajem muško tele crveno belo staro 10 dana, cena po dogovoru. Tel: 064/063-14-46
- Prodajem puline naučene da rade sa ovcama. Tel: 063/78-43-769
- Prodajem 2 krave simentalske rase i 4 teleta. Tel: 022/443-088
- Prodajem steonu junicu, četiri teleta, tri ženska, jedno muško i tri krave simentalke sa mlekom. Tel: 064/14-16-718
- Prodajem ovna Virtemberg rase sa pedigreeom i pet komada jaganjaca. Tel: 065/ 258-01-28
- Prodajem ovne, ovce sa jaganjcima, dvoredni berač Zmaj 221, drva, jutro zemlje u Vašici. Tel: 022/731-514
- Prodajem jaganjce. Tel: 064/45-45-650
- Prodajem 20 ovaca sa jaganjcima. Tel: 061/14-31-871
- Prodajem 16 prasica. Kuzmin. Tel: 022/665-036
- Prodajem piliće divljane, 40 din komad. Tel: 022/737-268
- Prodajem dve krave, crveni Holštajn, visoko mlečne, jedna sa teletom, jedna bez. Tel: 064/14-16-718

ZALIVNI SISTEMI

- Prodajen žalecov tifon, fi 50, dužine 200 m, sa topom. Tel: 064/28-95-473
- Prodajem pumpu za navodnjavanje Tomos. Mandelos. Tel: 022/681-664, 064/3311-638
- Kupujem okiten crevo fi 50, 100m. Tel: 061/1148-153
- Prodajem zalivni sistem za navodnjavanje kompletan, plug obrtač dvobrazni Cron i plug dvobrazni leskovački, kručnjači s ip na kardan. Tel: 064/4944-907
- Prodajem 10 aluminijumskih cevi za navodnjavanje sa rasprskivačima. Tel: 022/688-133

- Pikinezeri stari preko dva meseca. Tel: 064/2159-053

- Lesi muško štene odnegovano staro osam meseci. Tel: 063/234-219
- Prodajem kučice pekinezera, patuljaste pinčeve, nemačke kratkodlake ptičare, lovne terijere, vakcinisani i revakcini sani. Dublje. Tel: 062/188-00-24
- Prodajem štence kratkodlakog ptičara. Tel: 022/716-200

MOTORNA VOZILA

- Prodajem Ladu Samaru 1.300, sa plinom, bez ulaganja, vlasnik. Tel: 022/470-056
- Prodajem Skuter Sprint Explorer 150, 2010. g., metalik sivi, kao nov. Može zamena za poljoprivredne mašine, razne alate. 065/5403-006
- Prodajem Opel Vectra b, 1997. godište, registrovan do decembra 2013. Imalj felne, šiber, centralno zaključavanje, abs, servo, crvene boje, 5 vrata. Cena 2.200 evra. Tel: 065/64-97-661
- Prodajem Ford Eskorta turbo dizel, 1997. godište, u odličnom stanju. Kuzmin. Tel: 060/66-40-340
- Prodajem Opel Corsu 1.2. Tel: 065/55-17-908
- Prodajem Daewo Lanos 1,6 KS. Šid. Tel: 064/227-98-05
- Prodajem Renault Lagunu 1,9 dci. 2001. godište. Tel: 065/57-50-279
- Prodajem BMW 318i sa sekventnim plinom 1989 godište., šiber, servo volan, boja crvena, registrovan do 10 meseca i Opel Kadet suzu karavan, 1989. godište, benzin-gas, centralna, šiber, registriran do 10 meseca. Moguća zamena ova auta za kombi. Tel: 061/605-97-17
- Prodajem Pežo 306, 1.100 kubika, 1996. godište, registrovan do januara 2014. godine. Cena 1.000 evra. Tel: 064/408-65-33
- Prodajem juga 55 u odličnom stanju prva boja 1990. godište. Tel: 063/80-22-562
- Prodajem Renault Lagunu 1.9 dizel, 2001. godište. Tel: 065/575-02-79
- Prodajem Fiat Punta 1997. godište, plin 1.100 E. Tel: 064/04-27-320
- Prodajem Tojotu korolu, registrovan, 1991. godište, u dobrom stanju, povoljno. Tel: 062/220-510

LIČNI OGLASI

- Tražim penzionera stambeno obezbeđenog do 65 godina za brak. Tel: 065/2004-958
- Tražim dobru skromnu i slobodnu damu do 50 godina. Tel: 063/8703-014
Slobodan ozbiljan muškarac upoznao bi slobodnu ženu mitrovčanku do 60 god. Tel: 063/8817-329
- Razveden (25) iz Šida traži ženu sa detetom za brak. Tel: 065/4588-419
- Penzioner (57), stambeno obezbeđen traži ženu od 45 do 55 god radi druženja i braka. Tel: 062/630-881
- Muškarac (50) želi upoznati ženu istih godina bez obaveza. Tel: 065/6653-301
- Razveden, ozbiljan muškarac 55 godina iz Šida zeli upoznati skromnu slobodnu ženu sa područja Šida. Tel: 063/1048-111
- Penzioner 63 godine upoznao bi žensku osobu radi druženja, moguć brak. Tel: 064/576-67-89
- Ozbiljna žena penzionerka 70-ih godina traži situiranog penzionera od 70-75 godina radi braka. Tel: 022/671-135
- Razveden muškarac, 40 godina, želeo bi da upozna žensku osobu za vezu. Tel: 061/1848-617
- Tražim slobodnog muškarca od 55-60 godina. Tel: 061/1500-575

SREMSKA POLJOPRIVREDA

Mali oglasi
064/1629-737

SREMSKA POLJOPRIVREDA

Ono što ste oduvek želeli!

...pouzdano rešenje i dodatna sigurnost kao preduslov ostvarivanja visokih prinosa kukuruza

Bayer d.o.o.
Omladinskih brigada 88b, 11070 Beograd
Tel: 011 2070 252, Faks: 011 2070 261
Zelena linija: 011 2070 258
zelalinija@bayer.com, www.bayercropscience.co.rs

**MONSOON®
active**

Bayer
BEKMaxx
Tehnologija koja čuva

- ▶ Izvanredna efikasnost protiv divljeg sirka (iz semena rizoma) i muharika
- ▶ Sigurno rešenje u suzbijanju velikog broja širokolisnih korova
- ▶ Snažan efekat preko lista i produženo delovanje preko zemljišta
- ▶ Mogućnost primene do 8. lista kukuruza
- ▶ Tehnološki unapređena formulacija koja garantuje bezbednu primenu
- ▶ Bez ograničenja u plodoredu

Bayer CropScience

10 | GODINA
U SRBIJI

**KERMESS
KLIMT
KWS 3381
KRABAS
MIKADO
LUCE
GRECALE**

Stabilno i provereno!

KERMESS – Zakon
KLIMT – Savremen i prinosan
KWS 3381 – Rani hibrid za rekorde
KRABAS – Najraniji
MIKADO – Šampion silaže
LUCE – Pouzdan u svakoj godini
GRECALE – Kvalitetno zrno

KWS Srbija d.o.o.
Milutina Milankovića 136 a/1, 11070 Novi Beograd, Tel: 011 301 69 65, 011 301 69 66, Fax: 011 711 08 80, www.kws.rs

KWS

Sejemo budućnost
od 1856